

پۆمان

خەجى ۋ سىيامەند

عەبدولباقى يوسىف

وەرگىپرانى
عەلى سالىح مىران

2020

ئەم رۆمانە:

چىپۆكى خۇشەۋىستىيەكى ئاگرىنى كەلەپوورى كوردانەۋ
لەناۋ دلى مىيونەھا كورد دەژى ، خەجى ۋ سىيامەندىش
پالەۋانى ئەم چىپۆكەن، دەتۋانين بلىين خەجى سىيامەندى
درووست كردوۋەۋ تۋانىۋىيەتى بىكات بەكەسايەتتەكى نەمر،
گەر خەجىي رەفتار جوان و داۋىنپاك نەبۋايە ھەر بە نادىارى
دەمايەۋەۋ كەسايەتتەكى سەركىش دەبۋو، ئەۋ دوو دلدارە
تۋانىان نمونەيەك لەبۋنىادى كۆمەلگاي كوردى كە لىيەۋە
ھاتۋون پىشكەش بكەن، ھەرۋەھا وىنەيەكى جوان لەسەر
چەمك و تىگەيشتنى ژن و پياۋى كورد سەبارەت بە بەرزىي
سۆزى خۇشەۋىستى مړۋىي نىشان دەدەن، بەمجۆرە ئەم
چىپۆكە نەمرە تۋانىۋىيەتى شوينىكى بەرزو زىندوۋ لەگەشتى
بيروھۆشى كوردان و عىشقى مړۋىي داگىربكات،
عەبدولباقى يوسفى رۆماننوسى كوردى رۆژئاقا بە شىۋازى

رۆمانی خەجی و سیامەند

گیڕانەوه جوانەکەى و بە پشت بەستن بە بیرەوهرى و هەست
و هۆشى خۆى، ئەو کارەى داهیناوه.

بەشى يەكەم:

بەچاوقوچانىڭ لەباوەشى خۆى دەگرى، ئەفسوونىي نائاگايى بە كىمىيى بۆنى سىركردنىكىيەو خۆى پىدادەكرد و يارى بەخرۆكەكانى خويىنى دەكرد.

لەكەلىنى سىرپوونى ساتە ئەفسوناويەكانى ، بەهەموو گەردىڭ لەگەردەكانىيەو، هەستى دەكرد كە پرومەتى لەپرومەتە نەرمەكەى دەخشى، تا بۆنى ئەو گولانەى پىشتىر بۆنى نەكردبوون، خۆى بە هەستى بۆنكردنى دابكات.

پىلوووەكانى لىكنان و خۆى پادەستى بەرزىي حالەتى سىرپوون كردو بە بىنىنى جوانىي هەر گوللىڭ، كە بۆ بۆنكردنىي، خۆى لىيان نزيك دەكردەو، چاوەكانى خۆش دەكرد.

دواتر بۆ ئەوەى لەپىزى گولاندا نۆرەى خوشكەگولەكەى بىت لەسەر بالى ياقوتىڭ دەپرويشت.

ھەر گولئىك بۆنىكى تايبەتى ھەبوو، ھەرودەكو چۆن ھەريەكەيان جوانيەكى ھەبوو: سيسيئل، ئۆركيىد، دۆريندا، لوسين، پراوھند، پۆنزا، ھامر، ئەنجوانا، فيولا، ليماس، سۆلين، ئەريس، نانيش، لوتس، لىلى، مېرام، لارين، ميليا، جوورى، لىلك، باتونيا، بسنت، قەنەفر، ياسەمىن، لافندەر، نييرىد ، شەقائىق نوعمان، بيجونيا، زەنبەق.

مەستى تىپرامان لە جوانيى ھەر گولئىك ماوھيەكى پيىدەچوو، كاتى بۆنەكەى دەپرژىنىتە سەرو لە پانتايى گەردۆلكەيەك گيان لەسايەيدا پشوووى دەداو گەردىلەى ھەستەكان ئاراميان دەگرت.

لەپۆپەى ئەو ساتە ئەفسوناويانەى گرتبوويە خۆى، پەپوولەيەكى سەر گولە (كليمانس)يىك، كە نۆرەى ئەو بوو تا لەسەرى بنيشيئەو، لەسەر بائىكى گەنجىك و لەسەر بالەكەى دىكەشى كچىكى زۆرجوانى ھەلگرتبوو، سەرنجى پراكىشاو ، ئەو كات دەنگيىكى خوشى لەسەر ژيى گويچكەكانى لەراندەو: ئەو كاتەت باش..

بەو دەنگەى بەیەكەوہ لەلایەن كۆرۆ كچەكەوہ هات
وشیاربووہوہ، كاتى لەیەكتر نزیكبوونەوہو گولەكە
لەبەردەمى وەستا: كاتى ئیوہش خوۆش..

ئەو جارە كۆرەكە وەدەنگەات: توۆ ناماناسى، چونكە پێشتر
ئیمەت نەبینووہ..

ئەمەى گوت و بە قوولى سەیریكى كردن و سەرى سوورما:
ئيوہ كین؟

گەنجە جوانەكە بەزەردەخەنەیهكەوہ گوتى: من سیامەندم..
دواتر ئاورپكى لەكچەكە دایەوہو گوتى: ئەمەش خەجیى
خوۆشەویستەم..

وہكو ئەوہى چەند پشكۆیەك لەهیزی نورانى ئەو
خوۆشەویستىەى لەناخى دابوو، بدۆزیتەوہ، ھەر جارە سەیری
پوخسارى یەكیكىانى دەكرد، پاشان گوتى: ئایا كوردیك
ھەیه چیرۆكى خوۆشەویستىەكەى ئیوہ سەرسامى نەكردبى؟
بە نازەوہ دەنگى كچە جوانەكە بەرزبووہوہو گوتى: ئەمە
بوۆمن و خوۆشەویستەكەم جیگەى خوۆشحالیه، ئەو
بیرەوہریەى لەناختاندايه، ئەوہ ئیمەین.

پرووى لەھەردوکیان کردو گوتى: سال بەسال چىرۆكى
خۆشەويستىيە کاریگەرەكەتان لەسەر زمانى كوردان
گويزراوەتەو، بەجۆرى، تا بوون بە كۆلەگەيەك لەھزرۆبىرى
زارەكیى نەتەوەكەتان.

سيامەنديش گوتى: ئەوھى دەيزانن بەشيكى كەمە لەو
چىرۆكەى ئيمە..

خەجيش كاتى بەچاويكى پىر لەخۆشەويستىيەو
لەخۆشەويستەكەى رادەما، بەدەنگيىكى نەرمەو گوتى: بەلام
ئەوھى ناديارە، جگە لەمن و لەم خۆشەويستەم كەسيكى
ديكە نايزانى..

ئەو كاتە گوتى: ئاى.. من بوونەوھريكى چەند بەبەختم، كە
لەو تەمەنە بەنرخەمدا، دەرفەتى گەيشتن بە ئيوھم بۆ
رەخساو، زۆر سوپاسگوزارى ئيوھش دەبم گەر نەينىيەكانى
چىرۆكى خۆشەويستىيە کاریگەرەكەتانم بۆ ناشكرا بكن.

ھەردوو عاشقەكە وھكو ئەوھى لەسەر گەنجينەيەك لەنەينى
دانىشتبن، سەيرى يەكتريان كرد، سيامەند پاش كەميك بۆ
دوورى پوانى، دواتر مروارى وشە ديلەكان، وشە دوای

وشە کەوتنە سەر تەرپیتی زمانی: ئەمەش هی سەردەمیکی
دوور بوو، بەلام بیرەوهریەکانم هیشتا هەر ساتیک لەو
ساتانەی پاراستبوو، کە خۆی خزانده ناویەو و لەمیانەیدا
لەگەل خۆشەویستەکەم خشتی کۆشکی چیرۆکی ئەو
خۆشەویستییە نیوانمان دروست کرد، کە جگە لەو
شتیکی دیکەمان نیە، ئەویش بریتیە لەچۆراوگەیی هەموو
ئەو تەمەنەیی تیییدا ژیا، ئەو تەمەنەیی بە دۆزینەوێ ئەو
خەجییەیی کە ژیاانی منی رووناک کردەو، تاجدار دەبییت و
تامی هەنگوینی ژیاان و خۆشی تریەکانی دلمی پیچەشتم،
ئەو شەو تاریکەیی بۆ دەرخواست، کە لەسەر تەمەنم نیشتبوو
و بە هیزی خۆشەویستییەکەیی توانی لای ببات، بۆ ئەوێ
بەهایەکی دیکە بە ژیاانم ببەخشی، کە پیشتەر نەمبینیبوو.
لەگەل پەنا بردنی بۆ بیدهنگی، کپی بالی بەسەر شوینەکە
داکیشا، زۆری نەبرد، تادەنگە هیمنەکەیی لەگەل ئیقاعی
گەردیلەکانی کپی هاواناوازبوون: سامانی مام تەنگی بە
هەموو جومگەکانی ژیاانم هەلدهچنی، هەموو جوولەیهک کە
ئەنجام دەدا، ئەو بۆی دەستنیشان دەکردم، تا دەسەلاتی

خۆی بەسەر هەموو کلاو پوژنەو پەنجەرەکانی دوا پوژیشم دەسەپاند، کە تیییدا بتوانم لە میانەیدا تیرامانیکی گەشبینانە بۆ دەرەوی دیوارەکانی زەبروزەنگی، و دەست بێنم.

سەیری ئەو کۆمەڵە مندالانەیی دییەکم (سلیفا) م دەکرد، کە لەسەر ریگاگان یاریان دەکرد، لەسەر پانتایی ئەو نازادییە لەئاسۆی گەردونەکەیی یاریان دەکرد، دلخۆشی دەکردن و منیش تێوژەنینی کەسەرم دەچیژت، چونکە لەناو ئەو بازنە خۆکارانەیی مندالییدا، نەمدەتوانی یەکیک بەم لەوان و بەشداریی یاریە خۆشەکیان بکەم.

بیئەوێ چیژی مندالییتی بجیژم، سالانی تەمەنم سال دواي سال دەپێچرانەو، بیئەوێ پوژیک لە پوژان یەکیک بەم لەو مندالانەیی دییەکم.

ئەوکات بۆم دەرکەوت کە مام تەنها بە دەستبەسەرگرتنی قوناغیکی تەمەنم نەدەووستا، بەلکو دەیویست دەسەلاتی بەسەر تەواوی دوا پوژم بسەپینی و هەردەرگایەکیشم ئی دابخات کە رەنگە بتوانم بەبی ئەو بیکەمەو، تا گەیشتم بە

ئاستىك، مېشكەم بە دەرچەيەكى خەيالئىش لەو نوشوستىيەى لە ژيىر باريدا دەتلامەو، دالنهوايى نەدەكردم، ئەوكات نەمتوانى لەدوارپۇژ زياتر لەپرەوپرەويەكى دووبارە بووئەوى بېزاركەر بۇ ئىستاو داھاتووم بېينم، بەبى ئەوئەى لەھۆلەكانيدا تيشكۆيەك لەھيوا ويئا بكەم.

لەناو ئاگرى بيروبۇچونەكان گەوزم دەدا، لەنيوان ئەوئەى، بەرەو ئەو شىوئە كۆستئامىزەى ياخييون بېرۇم، يان ملكەچى چنگى ئەو بارە بىم كەتئيدام، ئەويش برىتيە لەمانەو لەژيىر چەپۇكى ئەو مامەم كە لاي من تەواو نامۇ بوو، بەبى ئەوئەى لەو جيھانە ناديارەى خۇى، كە (ھەتاو)ى خىزانىشى بەشدارى تئيدا دەكرد، شتئىك بۇ پروون بكاتەو، ئەو شتەى ھەستىكى پوخىنەر بە نەبوون ، لە دەروونمدا گر دەگرى ، بەجۇرى، زۇرجاران وام بە خەيالدا دەھات كە بوونم نىە، چونكە سەبارەت بەمن ھىچ شتئىك ئامازە بە بوونم ناكات، ئەو شتەى شايانى ئەوئەى بى، كە ئامازە بە ھەقىقەتى بوونم بكات، برىتيە لەوئەى دەزانم بۇچى دوور لەباوانم لە مالى مامم دەژئيم.

بۆیە ئەو بیرانە... لەناو مێشکم لەهەڵکۆلینی خەرەندەکان
نەدەووەستان، بۆچی وەکو هەموو مندالانی دێیەکه مان لەمالی
باوكم نازیم و خوشیەکانی رۆژانی مندالیتیم نابینم ،
لەوکاتەى پێویستیەکی زۆرم بە نازی باوانم هەیه، بۆچی لە
نازی باوانم بێبەشم ، پاشان بۆچی تا هەنووکە مام مندالی
نیە؟

بەلام من قەت نەمدەویرا ئەو پرسیارەى لیبکەم ، چونکە ئەو
وہلامەى تەواو لەمام ئەزبەرم کردبوو، ئەویش ئەمەبوو:
ئەوکاتەى گەورە دەبیت و دەتوانی بەرگەى بەرپرسیاریتی
بگری ، ئەوسا لەمە تێدەگەى.

تا لەناخدا ئەو یەقینە جیگیر بوو، کە هەرچەند گەورەش بم
، بەلام لەبەرچاوی ئەو هەر بچووکم، بەبى ئەوەى بتوانم
بەرپرسیاریتی ئەو زانیاریە شاراوہ لەباوانم هەلبگرم.

تا تەمەنم بوو بە بیستوپینج سالان ، بەردەوام لەناو
پرزەکانی ئەو ئیقاە خنکینەرەى ژیان گەوزم دەدا، بەبى
ئەوەى دەست لەقوناغیک بەدم، لەکلپەى قوناغەکانی ئەو
سالە نەهاتانە ، هەست و نەستی غەریبایەتى بەردەوام

دەيچەوساندمەو، تا من بەرپىكەوت لەرپىگەى ھاتوچوونم بۆ
كىلگەكە ھەندى لەو گەنجە ھاوتەمەنانەى دىيەكەم بينى،
چۆن من بەلای ئەوان نامۆ بووم، بەمجۆرەش ئەوان تەواو
بەلای من نامۆ بوون .

لەسەر دالى ئەو تەمەنەى لەسەرى راھاتبووم، پوژىك
ھەستىكى لەپەر داىگرتم ، كە لەو قورومتىنەى مامم بويرى
منى تىبخات ئازادترم، بەلام قەبارەى ئەو بىئومىديەى
ھەستى پىدەكەم، ھەستى ملكەچبوون دەخزىنىتە دەروونم ،
وامبوھات كە مامم بۆ كىكردنى ھىواو ئاواتەكانم و ئەو
حەزوناىرەزوانەى بەرەو ژيانم دەبات، پشت بە ملكەچكردنم
دەبەستى ، واى بەخەيالدا دەھات من وەكو بەلندەيەكى ئازاد
بم، ئەو بەلندەيەش لەسەرىتە شتى بكات و ھەولبەدات بۆ
ئەوھى دەرچەيەك بۆخۆى فەراھەم بكات ، تا لەو قەفەزە
ئازاد بىت و بەرەو سەربەستى لەشەقەى بەل بەدات .

لەتەمومژى ئەو بەرەبەيانىيە زووە ، كاتى كە لەشیر لەخەو
ھەلدەستى و بە قووقەو بانگە بەرزەكانى پاشماوھى
دەزووھەكانى تارىكى راودەنى، دەنگى گېرى مامم خۆى

بەکوێچکەم دادەکات و بۆ ئەوەی پێش ئەو بگەمە کیلگەکە،
لەخەوم هەلەستینی، پاشان کاتی خۆر دەگاتە کەمەرە
ئاسمان ئەویش لە دوامەوه دیت.

هەندێجار.. کاتی مال پێویستیان بە سەوزەو میوه دەبوو، بە
سواری گویدریژە کە یەوه دەهات و بۆ ئەوەی لەگەڵ
گەرانهوه ماندا توورەگە کە ی لێپرکەین، هەندێجاریش کاتی
مال هیچ شتیکیان لە کیلگە پێویست نەبوو یان پێویستیان
بە شتیکی سووک بوو و دەمانتوانی بە دەست هەلیبگرین
ئەو بە پیاده دەهات، بۆ بایە خدانمان بە کیلگەکە، تەواو
شەکەت دەبووین و بە جووری تا توانای تێدا بوو خەوزران پە
پێدەبردین، خۆریش لە ناوا بوونیدا، تالە تیشکەکانی لە بیل و
پاچەکانمان دەدا، ئەوکات هەنگاوه شەکەتەکانمان بەرەو
مال پەلکێشی دەکردینەوه، بەبی ئەوەی بویرین شتیکی
بکەین، جگە لەوەی بە پەلهو بیئەوهی چیژی لیوهر بگرین،
ژەمی شیوانمان بخوین، پاشان لە ژێر زەبری شەکەتی،
جەستەمان بە پیخەفی خەویکی قوول بسپیرین..

چاوه‌کانم لیکدەنیم و نایانکەمەوه، تا ئەوکاتەى له زەردەپەرى ئەو کاتە زووهى دواى ئەو ماندووبوون و شەكەتیهى ، خەو تیییدا ئیجگار خوشە، دەنگیى خۆى دەكات بە گویچکەکانمەوه: سمکۆ... کورە هەلسە... نووستنى بەیانیان هەژارى دینى و نانمان دەرخوارد نادات.

ئەوکاتەى خۆم دەگرخینم و بو درێژەدان بە نووستنەكەم ، بە ئارەزوویكى زۆرەوه جەستەم رادەخەم، ئەویش بەتوندی لیفەكەم لەسەر رادەكیشى و بەدەنگیكى گەرەوه هاوار دەكات: سمکۆ... هەى بینامووس... ئەوه كەر بوویت!..

پاشان چنگى لەشانم گیردەكاو تا هیزی تیدادەبى لەناو جیگاكه رادمەكیشى و دەنگه گەرەكەشى بەردەوام بەرزەكاتەوه:

زووکه هەلسەو دەموچاوت لەمیزی شەیتان پاکبکەرەوه.. لەژیر بارى ئەو خەوهى، مام لیى تیکدام، لەو مالهى قەت تیییدا تیر خەو نەببووم، مەسینەكەم هەلگرت و لەبیرەكە پرم کرد...

دواتر لە ژێر دار بادامە تالەکەیی چەندین سال لە مەو بەر، کە لە حەوشە کەدا پڕابوو، دەستم بە دەستنوێژ کردن کرد... کاتی درەنگ لە خەو هەل دەستم، قسەکانی مام، و رووژمیان بۆ دینام، بۆ ئەوەی تەمەلی بکەم و زوولە خەو هەل نەستم و کارنە کەم و نوێژە کە شەم نە کەم، ئەو شەو شەیتان بە سەر دەموچاوم دادەمیزی، ئەوسا واباشە بۆ ئەوەی نە هیلم شەیتان بە سەر مەدا زال بییت، دەبی زوو، بەبی دوودلی دەموچاوم بشۆرم، دوو رکات نوێژی بە یانی ئەنجام بدەم، پاشان وەکو مام دەلی بۆ نوێژی کارکردنیش خۆم ئامادە بکەم، ئەو کاتە لە نوێژ دەبوومەو، هەتاوی مامۆژنم قاپیک شیری کامیشی لە تەنیشت قاپیکی شیرینی لە گەل دوو نان بۆ دادەناین.

بەپەلە خواردنە کەم دەخۆم، پاشان بۆ ئەوەی تاکە دەرفەتی رۆیشتم لە گەل (رەوهند) ی تاکە هاوڕیی هاوتەمەنم وە دەست بیینم، هەر بەپەلە دەکەومەری.

(رەوهند)، هەر لە منداڵیەو هۆگرم ببوو، هیچ دەرفەتیکی بۆ بەیەک گەیشتمان لە دەست نە دەدا، هەندێ جار کاتی

دەمانوێست بەرەو کێلگە برۆین، ئەوم لەبەر دەرگای مالهەمان دەبینی، نەختی خۆم دواوەخست تاکو مام پێشتم بگریتەوێوە چەند ساتیک دەر فەتم ببی و بەیەکەو چەند قسە یەکی بە پەلە بکەین، هەندێ جاریش دواى نوێژی شیوان، بۆ ئەوێ بەیەک بگەین و لەژێر پەنجەرەى خانووەکەمان قسان بکەین وەختیکم دەقۆزتەوێ.

بەلام لەجەژندا ، بۆ ئەوێ دوو پۆژان لەسەر یەک بەیەکەوێ بین دەر فەتمان دەبوو، چونکە مام لە پۆژانی جەژن لەکارکردن دەوێستا ، ئەمەش وەکو پشوو یکیبوو بۆ ئێمە بۆ ئەوێ تییدا بسەرەوین، لەهەردوو جەژنی گەرەو بچوو، سالی چوار پۆژان پشوو مان هەبوو.

بەردەوام پیی دەگوتم: ئێمە بۆ دەر د و مەینەتی خەلقاوین، پۆشاکى بەرین و زبەر دەکەینە بەر و ئارەقەمان لەجەستە دەچۆری، بۆیە بەردەوام جلوبەرگمان تەرە، هاوینان بە ئارەقەو زستانانیش بە ئاوی باران.

ئێمە پۆلەى شاخانین...

گوێچکەمان لەسەر گرمەى هەورو بروسکەکان راهاتووێ..

چاۋەكانىشمان لەسەر بىننىنى ھەورى رەش و چەخماخەى
بروسكەكان راھاتووہ..

راھاتووین لەسەر لوورەى گورگان و

فیشەى ماران و

نەرەى كەمتياران ونەوز بدەين..

ئىمە رۆلەى شاخانين..

جگە لە دەردو مەينەتى شتىكى دىكەمان نيە، تاپيى
لاپەرەى خەمەكان لەژيانماندا بپيچينەوہ.

بۆيە زەويەكەى كرد بە دوو پارچە، پارچەيەك بۆ داچاندنى
گەنم و نيسك و پارچەيەكيش بۆ داچاندنى نۆك و پاقلەو
فاسۆلياو كالەك و بەدرەختى ھەرمى و سنۆبەرۆ بەرو و
بوندى دەوردرابوون.

ئەمەش واى لەكارەكەمان كردبوو سال دوانزەى مانگ،
بەردەوام بىت..

بەيانيان كاتى لەمال دەردەچووم ، (رەوہند)م دەبينى لەسەر
پيگا چاۋەرۋانى دەكردم، ھەندىجاريش پيش ئەوہى پيى
بگەم، بە غاردان بەرەو رووم دەھات و ماچى دەكردم و

دەيگوت..(زۆر غەريبيم كردوى...)، پاشان دەستى دەخستە ناو دەستم و بەيەكەو بەرەو كىلگە دەرۆيشتين، لەوى دەماينەو تاكو شەبەنگى مام لەدوورەو دەردەكەوت، كە بەرەو پرومان دەهات، ئەويش بە نادلى رىگەى گەرانەوى دەگرتەو بەر.

رۆژيكيان بينيم بە غاردان بەرەو پروم هات و گوتى: سمكو.. ئيمرو خەونيكم بينى..

گوتم: رۆنكو.. چۆنت بينيم؟

گوتى: لەو خەو... بريارماندا بۆ ئەوى بەيەكەو بەژين، كە سوكارمان جيبييلين و بەرەو چياكانى كوردستان برۆين، ئەوسا هەريەكەو سواری ئەسپىك ببووين و دييەكەمان جيدەهيشت.

پاشان نەختى بيدهنگبوو و گوتى: سمكو... پيتچۆنە ئەو خەونەمان بينينه دى؟

وەستام و سەيرىكم كرد، بەلام وەلامى پرسىارەكەيم نەدايەو ..

خەجیی بینی بە چاوی پەر لە ئەسیرین و تێرامانی بە دیدە
حەزنامیژەکانیەو، سەرنجی راکێشا،
و هەکو ئەوێ لە گەڵ خۆشەویستەکی و لە سەر هەردوو بایی
پەپوولە ی عیشیق، لە پەناگیری میحرابی عیشیقی
بیکۆتایی بییت..

سیامەند هەلیدایەو و گوتی: شەویکی بە هاری جیا لە شەو
ئاساییەکانی دیکە، لە ناو جیگە کەم گەوزم دەدا، هیشتا
پیلووەکانم نە خستبوو سەریەکتەر، هەر و هەکو چۆن
بروسکە یەك لە ناو جەرگە ی ئاسمانیکی تەنراو بە هەوریکی
رەش دەدرەوشیتهو، بە مجۆرەش بیروکە یەك لە میشکەدا
درەوشایەو، و هەکو ئەوێ بروسکە یەك لە بەرزایی خۆی،
خۆی بە جەستەم دا کردبێ، لە جیگە کەم راپەریم، و هەکو
ئەوێ کە شیشیکی شەو بم، لە ژێر زەبری ئەم بریسکە
بێناگیە لاسەنگ و بیر بلا بووم، تا مامم خۆی کرد بە
ژوورداو منی بینی لە سەر جیگە دانیشتووم، بۆ یەکەمجار
دەنگی مامم بە هیمنی هاتە بەرگۆی و بە پوو خۆشی لە
گەلمدا کەوتە قسەکردن، لە بەر ئەوێ ماو یەکە لە خۆمەو و

لەكات و ساتى خۆى بۆ نويزکردن و رۆيشتن بەرەو كىلگە
لەخەو هەلەدەستم ، كەوتە پياھەلدانم ، ئەمەش بەختىكى
باشبوو .

ئەوكات بەرھەمى بىرۆكەكە لەميشكمدا پىگەيشت ، تا لەمال
دەرچووم هىچ قسەيەكم نەكرد .

لەسەر رىگا ، دواى چەند ھەنگاويك ، وەكو جارن (رەوہند)م
بىنى ، لەچاوەروانىم دابوو ، كاتى بەيەكتر گەيشتىن ، بەھۆى
خەيالى جيابوونەوہم لىي . قورگم گىرا ، ھەوليشمدا خۆم لەو
قورگگىرەنە پرزگار بكەم .

ھىشتا دىمەنەكەى لەبەر چاومە ، (رەوہند)بۆ ئەوہى ھەموو
بەيانىەكى زوو ، من بىنى ، خۆى تووشى سەرماو بەفر و
باران و گەردەلوول و بىخەوى و لۆمەى كەسوكارى دەكرد .

بەيەكەوہ بەرەو كىلگە درويشتىن و لەگەل ھەر ھەنگاويكدا ،
ئازار دەيگوشىم ، ئەوجارە كاتى گەيشتىنە ناو كىلگە ،
لەسەر پووش و گياكە دانىشتىن و پىي گوتم ، ئىمرو من
ئاسايى نىم ، پاشان بە وردى تىمراماو گوتى :
سمكو . گيانەكەم چىتە . پىم بلى و هىچ شتىكم لىمەشارەوہ .

ئەو كاتەى گويىم لىپراگرتبوو، خۆم لەسەيركردنى گلینەى چاوەكانى دەپاراست، لەو ساتەدا موچركيىك خۆى كردبە دەمارەكانم ، لەگەلیدا هەستمكرد، زەنگيىك لەناخمیدا ، خەريكبووم بەماچكردن و فرميسك پشتنەو ، خوا حافيزبوونم لە(پەوهند) دەكرد، ئەويش جارجارە ئاوپى دەدايەووە دەستى بۆ هەلدەبپريم، تا لەدوورەو شەبەنگى مامم دەركەوت.

لەسەر ئاگرى چاوەپروايدابووم، سەيرى بەرزايى خۆرم لەكەمەرەى ئاسمان دەكرد، مامم گەيشتە لای من، هەولمدا بۆ دەستخستنى هەر نيشانەيەك بۆ ئەو شەلەژانەى لەخولگەكەى دەخوليمەووە و بۆ يەكەم هەنگاوانان بەرەو نەمريى، لەپريگەى پاپەراندىنى ئەو مافەى خۆى لەئامادەباشى دابووم ، پاشان منت بينى لەدلى خۆمدا گوتم: مادامەكىنى بپريارم داووە هەردەبى ئەو گەشتە ئەنجام بدەم، باشترە خواردنيكى چەور بخۆم، ئەو ژەمەخواردنەش بۆم دەبييت بە يارمەتيدەريىك تابەرگەى ئاستەنگەكانى پريگا بگرم،

ئەمەش دەبیته دواخواردنە ی پیی خودا حافیزی لەو مائە دەکەم کە سالانیک تییدا ژیا م و گەورە بووم .

مامم ، داوای لیکردم بەرەو ئەو پارچە زەویە برۆم ، کە بەسەوزەو میوه چینیروە ، خوشی بەرەو پارچەکە ی دیکە پویشت .

بوئەو ی دەوری درەختەکان تەختکەم خاکە ناسەکەم هەلگرتبوو ، بەبی ئەو ی هیچ ئارەزوویکیشم لە کارکردن هەبیته ، لەتەنیشت درەختی (کەوت) ه کوردەواریەکە وەستام .

داوای نەختیک وەستان ، منت بینی لەتەنیشت درەختەکە وەستام ، سەیری خۆر دەکەم ، چون تیشکەکە ی لەزەوی دەدات ، بیربلاویەکەم وایلیکردم بو دەرەو ی کیلگەکە برۆم ، ئەو کات ، گویم لە خشپەیهکی توندبوو ، ئاوپم دایەو ، چاوم بەماریکی گەورە کەوت ، بەخیرایی بەرەو پووم دەهات ، نازانم چون راستبوومەو و خاکە ناسەکەم هەلگرت و بەچاوقوچانیک سەری خاکە ناسەکەم لەسەر سەری داناو بەهەردوو دەستەکانم پالمدا ، بەلام مارەکە بەهیزەو

فیشکاندی و بو ئه وهی سه ره که ی له ژیر ئاسنی
خاکه ناسه که ده ربیننی، به توندی هه ولی خوده رباز کردنی
ده دا، دوا ی چەند ساتیک بینیم خو ی له ده سکی خاکه ناسه که
ده ئالیننی، گه یشته ده ستم و به دریزایی خو ی، خو ی لیئالاند،
به توندی ده یگوشی ، هه ستم کرد، خه ریکه هیژم نامیننی،
له لایه کی دیکه وه کاتی سه یری دریزئی و گه وره که یم کردو
فیشکه فیشکه به هیژه که ی هاته به رگو یم، ته وا و ترسم
لیئیشته .

جگه له وهی به رده وا م بم له په ستانی سه ری، چاره یه کی
دیکه م نه بوو، چونکه هه ردوو کمان یه کانگیری یه کتر بووین،
نه شمانده توانی له یه کتر ده رباز ببین، هه رچه ند هیژم ده خسته
سه ری، ئه ویش به توندی هه ردوو ده سته گیربووه کانمی
به خاکه ناسه که وه ده گو شی .

له و ساته ترسناکانه، وام به خه یالدا هات، خه ریکه سه ری
خو ی ده ردیننی و ئه وسا ته وا و به سه رمدا زال ده بی، شتیك
خو ی خسته ده روونم ، له و کاته ی ده مو یست به ره و
قوناغیکی تازهی ژیانم بچم، ئه و ماره خه ریکه ژیانم

لێدەسینیی، گەر ئەمە پێش ئەوێ بگەم بەم قۆناغە نووییە
پرووی بدایە، ئەو شتەکە جیاوازی نەبوو، بەلام ئیستا دەبی
بەهەم و هیژو توانامەو بەرھەستی بگەم و نەھیلم ئەو مارە
بەرەو کەلەبەری چارەنووسیکی پرەشم بیات.

ئەوکات جزمە لاستیکیە گەرەکی پام، لە پرووی پێشەوێ
خاکەناسەکە نزیککردەو، ئەو نەدە هیژم خستە سەری، تا
وامزانی مارەکە لە جوولە کەوتوو، ئەوسا وەکو یەکیک تازە
لە بنی بیریک دەرچوویی، دەسکی خاکەناسەکەم فریدا و بە
هەناسەسواریهو سەیری مارەکەم دەکرد، خەریکی کلک
جولاندن بوو و دوا هەناسەیی دەدا، پامکردە لای مام، بینیم
لەناوەراستی ئەو گۆلەگەنمانەیی خۆیان لە نیووی بەژنی دەدا،
بە پاچەکەیی خەریکی کارکردن بوو.

پێش ئەوێ بگەمە لای، وەستام و هەناسەم سوار بوو و
بە خیرایی هەوام هەلدەمژی و دەمدایەو، ئەوسا دەنگیک
خۆی کرد بە گویچکەکانم و گۆرانیهکی دەچری.

بەرەو دواوێ رویشتم و تا لە پشتیهو وەستام و هاتمە
دەنگ و گۆتم: مامە.

دەنگەكەم پراچلەكاندو بە خىرايى ئاوپرى داىهوه،
لەقسەكردن لەبەرخۆى وهستا و گوتى:

بەناوى خوداى بەخشندەى مېهرەبان.

قومىك ئاوى لەمەتارەكە خواردهوه، پاشان بەدەستەكەى
پالى وهدهسكى پاچەكەى داو سەيرىكى كردم و گوتى:
گىلە...چى تۆى هينايە ئىره؟!

گوتم: هەست بەسەر سووران دەكەم و خەرىكە دەرشىمەوه،
پيش ئەوهى نيشانەكانم لىدەرکەوى، پىويستىم بە پشووئىكە
لەمال.

گوتى: سمكۆ. ئايا لەناو كىلگە، گياوگۆلىكت خواردوو؟

گوتم: نەخىر.

ئەوكات پاچەكەى فرىدايه سەر زەويهكەو بە نەرمونيانى
هاتە لام و سەرى خستە سەر سىنەى خۆى، پاشان بو
زانينى پلەى گەرمىم، پشتى دەستى خۆى خستە سەر
نىوچاوانم، ئەمەش ئامازەيهك بوو بوومن، كە فىلەكەم سەرى
گرت.

دواى بېدەنگىيەك و تىپرامانىكىيى، چەند وشەيەك لەدەمى
دەرچوو، تەواو دالى خۆشكردم، كاتى گوتى:
سمكۆ. بېرۆرەو مال و نەختىك پشوو بەدە..

پاشان گوتى: بىرت نەچى، كەوچكىك پۋنى گەرچەك
بخۆيت، بەلكو سوودى لىبىينى.

لەو ساتانەدا، ھەستىك دايگرتم، وەكو ئەوھى دوو بالم لىپروا
بى، پشتم تىكردو، ھەنگاوەكانم درىژكردنەو، بۆ سەر ئەو
پىيەھى پىموابوو بۆ يەكەمجارمە شارازەھى دەبم، پىشتر كاتى
بەدرىژىيى سالانى رابووردو ھاتوچووم تىدا دەكرد، ئەو
ھەست و نەستەم نەبوو.

بەخۆشەو، ھەنگاوم دەنا، وەكو ئەوھى بەپى نەپۆم و
بەدوو بالەو بەفرم، وام بەخەيال داھات كە سرووشتى
كوردستان ھەمووى ھاوبەشى ئەو خۆشەمەو لەسەر ئەو
پىشنيازەم پىرۆزبايم لىدەكات.

كاتى مامۆژنم لەدوورەو منى بينى، بەغاردان بەرەو پووم
ھات و بەترسەو گوتى: سمكۆ..ھەي نىگبەت...بۆچى
گەرپايتەو..ئەدى كوا مامت؟!..

کاتی لیم نزیکبووه‌وه، نیشانه‌کانی ترس و له‌رزم له‌سه‌ر
پروخساری بینی، هه‌ولمدا ترسه‌که‌ی پره‌وینمه‌وه‌و گوتم:
مامۆژنه (هه‌تاو) له‌سه‌رخۆ، مامم باشه، ئه‌و منی نارد، تا
مزگینه‌کت پێبده‌م.

له‌ته‌نیشمه‌وه، له‌شوینی خۆی چه‌قی، به‌سه‌رسامیه‌وه
سه‌یری ئه‌ملاو ئه‌ولای ده‌کردم و ، به‌قه‌سی پچرپچر
بوویه‌وه گوتی: مز..مز...مزگینی!

سه‌رم له‌قاند و به‌باوه‌ر به‌خۆبوونی‌که‌وه ، گوتم: به‌لی
...مزگینی.

ئه‌وسا به‌شه‌رمه‌وه داوای لیبووردنی لیکردم و ده‌ستیکی
له‌شانی دام و گوتی: سمکۆگیان ..کوره‌که‌م، لیم مه‌گره،
ترسام، نه‌بادا مامت شتیکی به‌سه‌ر هاتبی، له‌و دونیا‌به‌رینه
جگه‌له‌و که‌سیکی دیکه‌ شکانه‌م، خۆ تازه ئیمه‌ مندالمان
نابی ، تو وه‌ک کوری ئیمه‌ی .

له‌و ساتانه‌دا هه‌رچه‌ند له‌و باوه‌ره‌دا بووم وه‌لامی پرسیاره‌که‌م
ناداته‌وه‌و تینویتییم ناشکینی، ئه‌و پرسیاره‌ی زیاتر

له ههزار جار دووباره مکردۆت هوه، بۆم دووباره کردهوه:

مامۆژنه (ههتاو).. ئه دی کوا باوکم؟

نه ختی بێدهنگبوو، نیشانهکانی سهرسامی له سههر

پومهتهکانی دهركهوتن، پاشان گوتی: مامت پێینه گوتی،

له وکاتهی پێیوايه گونجاوه ، هه موو شتیك دهزانی..

گرژی و مۆنی به پوخساریه وه دیاربوو ، دواتر هه لیدایه وه

گوتی: ئه و ئاگاداری کردم ه وه به بی ئه و هیچت بۆ نه درکینم ،

ئایا ده ته وی له قسه ی ئه و ده رچم.

پاشان زه رده خه نه یه کی خو کردی هاتی و له به رخۆیه وه

گوتی: هه ی بیه خت، ده ی پیم بلی، مزگینه که ی مامت

چییه.

گوتم: مام ناردمی تا پیت بلیم ، شه وی رابووردو خه ونیکی

خۆشم بینی، ره نگه نیشانه ی خیر بیت و به و بۆنه یه وه

داوای لیکردم پيش ئه و بگه ریمه وه وه به رخیک سه ربهرم و بۆ

لینانیش تا ئه و ده گه ریته وه، یارمه تیت بده م.

ئاهیککی خوشی کیشا و ده می به زه رده خه نه یه ک

دروه شایه وه، ئه وسا به ده ست له شاندا نه وه به ره و ده رگای

ته‌ویله‌که‌ی بردم و گوتی: ئای سمکۆ..خودا پاداشتی خیرت بداته‌وه..به‌هاتنه‌وه له‌پره‌که‌ت، قورگت وشک کردم.
پاشان داوای لی‌کردم، تا چه‌قۆیه‌ک دینی، بچمه‌ناو ته‌ویله‌که‌و به‌رخیکی قه‌له‌و هه‌لبژێرم و بیهینمه‌ناو چه‌وشه‌که‌وه.

چاوم گێراو یه‌که‌یه‌که‌ سه‌یری به‌رخه‌کانم کرد، تا به‌رخیکی قه‌له‌وم به‌دلی خۆم دۆزیه‌وه‌و گوتم ئه‌مه‌ خۆیه‌تی.
بۆی چومه‌ پێشه‌وه‌و گوتم: شیره‌که‌م وه‌ره، تو‌باشترین یارمه‌تیده‌رمی بۆ ئه‌وه‌ی به‌رگه‌ی گه‌شتیکی درێژ بگرم.
به‌رخه‌که‌ ده‌ستی به‌ باعه‌باع کردو له‌ده‌ستم رایکرد، له‌نیوان به‌رخه‌کانی دیکه‌ که‌وتمه‌ داوای، ده‌یویست خۆی نه‌دات به‌ده‌سته‌وه، هه‌رچوارپه‌لی له‌زه‌ویه‌که‌ گیرکردبوو، تو‌انیم قۆچه‌کانی بگرم و په‌لکێشی بکه‌م و بیگه‌یه‌نمه‌ چه‌وشه‌که‌، له‌وی مامۆژنم ده‌ست به‌چه‌قۆ وه‌ستا‌بوو، سه‌یریکی به‌رخه‌که‌ی کردو گوتی: سمکۆ..به‌رخیکی قه‌له‌وه‌ و یه‌کیکی باشت هه‌لبژاردووه.

لەنیۆ بەرھەڵستییەکی توندو باعەباعیکی زۆرەو، لەزەویمداو
مامۆزنیشم چەقۆیەکە ی رادەستکردم، منیش ھەرچوارپەلیم
گرت و کارەکەم تەواو کرد.

بەیەکەو بەرخەکەمان کەول کرد و شەق و پیلمان کرد و
خستمانە ناو مەنجەلیک و ئاگریکیشمان لە ژیری کردەو.
بۆ ئەوێ ناگام لەچیشتەکە بییت، لەلای مەنجەلەکە
جییهیشتم، ئەویش تەشتی ھەویرەکە ی خستە سەر سەری
و بەرەو تەندوورەکە پۆیشت ، راشی سپاردم ناگام
لەئاگرەکە بییت و ھەرکاتی کزبوو، ھەندی پۆشوپەلاش
بخەمە ناو ئاگردانەکە.

کاتی عەسر بوو، چیشتەکە ئامادەبوو و لەچاوەروانی مام
دابووین، ئەوکاتە مامۆزئە (ھەتاو) وەکو ھەمووجاری کە
چاوەروانی ھاتنەوێمانی دەکرد، لەسەر ئەو بەردە
سافولووسە ی تەنیشت دیواری خانووەکیان دانیشت و
لەریگا کە پاما ، بەلکو شەبەنگی میردە دوورەکە ی
لیدەرکەوی، ئەو ھەم بەدەرفەت زانی ، خۆم بگەینمە
مەنجەلەکە.

بەدزیه‌وه، خۆم کیشایه‌وه‌و دوو نانی گهرمی تازەم
لەتەندوورەکه پراکیشا، ئەوسا بەرەو لای مەنجه‌له‌که پرۆیشتم،
لەگەنەکه‌م پرکرد لەچەلاو و بەتامترین پارچە گوشت،
سەرکه پیازیك و هەندی گەلای خاسی خاوینکراویشم هینا،
نانەکانم لەو چەلاوه گوشتی که تازە هەلمی بەهاراتی
لیه‌ه‌ده‌ستا، بە دلێکی کراوه که‌وتمه خواردنی.

کاتی دوا پارووی تیربوونم دەجووی و هەلسامه‌وه سهرپی،
لەو شوینە‌ی هیشتا لەچاوه‌روانی مام، لیی دانیشتبوو و
لەریگاکە راده‌ما بەرەو لای مامۆژنم چووم.

بەرەو لای هەنگاومنا، تا لیی نزیکبوومه‌وه، ئەوسا دەنگم
هەلبری و گوتم: کاتی مام دەگەرپێته‌وه، پیی بلی: ئەو
فیله‌ی لییکرا نۆشی گیانی بیّت.

لەشوینی خۆی راجله‌کی و ئاورپکی دایه‌وه‌و بە دیدە
تیزه‌کانی سه‌یریکی کردم و رەنگی گۆرا، بۆ خواحافیزی
دەستم بۆ بەرزکرده‌وه‌و رووم لیوه‌رگی‌راو بەرەو ئەو
پانتاییه‌ی دامینی چیاکه رامکردو هیشتا دەنگی بەدوامه‌وه
بوو: سیامەند.. بۆ کوی دەچی، هە‌ی نیگبەت بگەرپێوه..

لەژیانمدا ئەمە یەكەمین هەنگاوی ئازادیم بوو، لەگەڵ هەر هەنگاویكیش تەمی شیرینی پچراندنی كۆت و پێوهندی خۆم دەکرد، هەوای ئەو ئازادیەم هەڵدەمژێ كە بۆ یەكەمینجار بوو ملکەچم بێت.

چیاكەم كرده ئامانجی خۆم و لەخۆوه بەرهو پانتاییکی بەرز پارمکردو هەر هەنگاویكیش ئەوههستەیی بۆ زیاد دەکردم، كە ئەلقەیهك لەئەلقەکانی كۆت و پێوهندەكەم دەپچرینم.

كاتی خەریكبوو تەمی تاریکی بەرهو ئاسۆ درێژدەبووه، ترسیك دایگرتم، چیایهكە لەبەرچاوم زۆر دوور بوو، ئەوكات قاچەكانم لەهەلگرتنی جەستەیی شەكەتم دواكەوتن و هەناسەم سوار بوو، وەكو ئەوهی من تارماییهك بم لەناوهراستی تاریکی و هاتنی دەنگی ئازەلە درندهكان، وەستام و هەناسە پرکییەكەم نەماو هیژم هاتەوه بەرخۆم ، پاشان بەورەیهکی بەرزو تازەوه، بەرهو ئامانجەكەم كەوتە پێ و دەنگی ئازەلەكانیش بەردەوام خۆیان دەکرد بەگۆیچكەم، ترپەکانی دلێشم ئەوهندە بەهێز بوون، دەمگوت

هەنووکە لەسینەم دەردەچی ، بۆیە دەستتیکم خستە سەر دلم .

بەشیک لەشەو رابوورد و بەبی وەستان ، هەنگاوەکانم خیرادەبوون ، تا خۆم لەدامینی چیاکە بینیهو ، ئەوکات هەستم بە دلنیایی و ئاسودەییەک کرد .

خۆم خستە سەر پشت و تاهەناسەو پشیم هیور بوو و هەو لیدانی دلم ترپەکانی ئاسایی بوونەو هەو جومگەکانیشم سەرەوتن ، ئەوکات هەلسام و شوینیکم دۆزیه و هەو تییدا شەو کەم بەسەر برد .

لەقسەکردن وەستا ، سەیری پیشەو هەو خۆی کرد ، دواى هەناسەدانیکى قوول ، گوتى : بەیانی زوو ، یەكسەر هەلسام و بەدەوری بەرزاییەکان خولامەو ، تا ئەشکەوتیکم دۆزیه و هەو کردم بە شوینی حەوانەو هەو خۆم .

لە حالەتی گوێگرتن دابوو و گوێی تەواو لەسیامەند گرتبوو ، باسی ئەو نەینیانەى بو دەکرد ، کە پیشتر هیچ کەسیک نەگێررابوو هەو ، لە نیوان ئەو سیامەندەى بە تام و چیژو زەردەخەنەو قسەى دەکردو لە نیوان ئەو خەجییەى

هەندێجار زەر دەخەنە ی دەهاتی و هەندێجار بێش فرمیسکی دەپرشتن و بەشداری چێژی گویگرتنە کە ی دەکرد، تا تەواو دانیابوو لەو ی ئەو ی دەگێریتەو، بۆ یە کە مجارە خەجی گویی لێدەبی و ئەو ی خەجیش دەگێریتەو، بۆ یە کە مجارە سیامەند گویی لێدەبی و هەریەکیان لای ئەویدیکە پیشتر باسی سەربووردە ی خۆی نەکردبوو.

بەگوفتاری شیرینی خۆی هەلیدایەو و گوتی: نەمدەزانی پوژیک لە پوژان، ئەو هەموو پووداوانە سەبارەت بە من و بە خۆشەویستە کەم، دەبن بە یادگاری، من بەم هەموو جۆشوخروۆشەو، دەگێرمەو، وەکو ئەو ی دلم سروودی ئەو خۆشەویستیە ی کۆی کردینەو بچری، ئەو ژنە ی شیرینیە کە ی لەو شیرینیە زیاترە کە دەتوانی پێرەو ی ژیانم بگۆری، بۆ ئەو ی بەیە کەو بە پینمایێ تریەکانی دلمان، خۆینبەرەکانی هەردوو دله کانمان بەیە کەو بەستیتهو، بەبی ئەو ی بزانی بە کوی دەگەین و بیئەو ی بەرادی بەیە کەو بوونمان ئەمە ئەو نە گرنگ بیته لامان.

بەرىكەتوتىن.. بەبى ئەوھى ھىچ ھەستىك بەمە بکەين كە ئىمە لەگەل ھەنگاۋەكانمان ، خشتى بوونمان دەكەين بە بەشىك لەيادگەى نەتەۋەكەمان و ناوى من و ناوى ئەو دەبن بە ھىمايەك بۆ پاكىتتەكى بەسوود، دواتر كوردان كچ و كورانيان بەناوى ئىمە دەكەن، ئىمە لەنيوان چاوقوچانىكدا لەو شوپنە خۆش و دلگىرە دەبىنرىين، ئەو پەپوولە جوانە پراھىنراۋە بۆ ئەوھى لەسەر شىلەى گولئىكەۋە بۆ بۇنىكى خۆشى گولئىكى دىكەمان بگويىزىتەۋە، ھەركويىەكمان بوى دەمانبات، يان جىمان دەھىلى تا بە كەنارى پووبارەكاندا بېرۆينە خوارەۋە.

سەبارەت بەمن ھەموو شتىك خۆكاربوو، دواى دوو پۇژ لەمانەۋەم لەچيا، منت بينى چۆن دىمە سەرپى ھەندى لەوانەى بەنزيك شوپنى ھەوانەۋەكەمدا تىدەپەرىن و بەبى ئەوھى كەسىتى خۇميان لىبشارمەۋە، دەبم بەھوى بىزار كردنيان، ھەروەھا من وام بەخەيالدا دى ، ئەوان يەكسەر بۇلاى مامم دەچن و لەگەلىدا دەست بە قسان دەكەن، ۋەكو

ئەو هی گویم لیبیت چیدەلین: سامان..گەر ئەو برازایەتمان لەکۆل نەکەیتەو، نیوانمان خراپ دەبیت.

لەسەر ئەو بیزاریانە بەردەوامبووم و هەندی جاریش دەنگی بەرزیان دەگەیشتە لام، کە هەندی خەلکی گوندو هەندی سەردانیکەرانی، هیرشیان کردە سەر مام و شەری قورس لەنیوانیان پوویدا و گەیشتە پادە ی سەر دەست و قاچ شکاندن، ئەو مامۆزنیشمی گرتەو و شەپوشۆر لەنیوان ئەو و هەندی ژنانی گوند پوویدا، ئەوان بە قسە ی زبیر و گازاندە داویان لە مام دەکرد، برازاکی لەو دەستدریژیانە ی بەرامبەر پێبواران بوەستینی.

ئەمە وای نەکرد واز لەکردهوه کانم بینم، بەلکو ئەو رەفتارانەم وەکو حەز و ئارەزوویک ئەنجام دەدا، منیش پڕبە دەم قاقا پێدەکەنیم، وام بە خەیاڵدا دەهات، ئەوان زیاتر بە هەپرەشەو گۆرەشە پوویمان لە مام دەکەن و ئەویش جوین لەسەر جوین بوونی دەنیری.

نیوهرۆیهك له دوورهوه، شەبەنگی یەکیک هاتە بەرچاوم و بەسواری ئەسپیکەو لەچیاو نزیك دەبوو، چاودیریم کرد

تا لەچیاکە نزیک بوووە، ئەوسا لەئەسپەکە ی دابەزی و
مرۆیەکی گەنجی زەبەللاحم بینی.

کاتی پیاوێکەم بینی، پیم باش نەبوو، لەحەشارگەکەم خۆم
بشارمەو، لەپەرھاواریکی کرد: سمکۆ.. من بۆ زۆرانبازی
هاتووم، گەر پیاوی وەرە بەرامبەرم .

خوین لەئاگردانی سەرم هەلقولاً و بۆ ئەوێ لەنزیکیەو بەم،
منت بینی، لەسەر بەرزترین تاشەبەرد بازمدا، هەرکە بەم
تێروانیانە ی ناگریان لێدەباری سەیری کردم، بینیم بە
هەنگاوی توندەو بەرەو پرووم دیت، کاتی دوو هەنگاو لیم
نزیکبوووە، لەشوینی خۆی وەستاو، زیاتر و وردتر
لیمپراما، پاشان بە پەنجە ی دۆشاومژە ی ئامازە ی بۆ کردم و
بەدەنگی گەرەو گوتی: تۆ.. ئەوکەسە ی لێرە خەلکی
دەتوقینی؟!

ئەو پەتە ی دەستی سەرنجی راکیشام، پیموابوو، پیی
پرووبە پرووم دەبیتهو، لەشوینی خۆم چەقیم، لەپەر باوێشم بۆ
کردهو گوتم : هە ی پالەوان.. جوانت پیک، دە ی وەرە، با
لەباوێشت بگرم.

پەتەكەى فرېداو بەدەنگىك، وینەى چەخماخەى گرىك
هاواری کرد: هەى فسكل، دیاره گالته وگه پيش دەزانی، هەى
بیبەخت، هەنووكە نیشانته دەدم، لەگەل كى تىكەوتى.
بە چاوقوچانىك خەنجەرىكى دەرھینا و بەهەموو هیزو
توانایەوه بەرەو پروم هات، بەلام لەدواساتدا، لەم لیدانەى
ئاراستەى شانمى کرد، توانیم خۆم دەر باز بکەم.
بەبیئەوهى هیچ كەسمان ببەزین، شەرىكى خویناوى
لەنیوانمان پرویدا، لەو ساتانەى هەردووكمان شەكەتبووین،
توانیم تاشەبەردىك بخوینمە سەرى، كەوتە سەر زەوى و
خوین لەناوچاوانى هاتەخوارەوه.
خەنجەرەكەم گرتوو و گوتم: هەى فیلباز..، نامەوى
لەسەرەتای ژيانم دەستم بە كوشتنت پيسبکەم، بەلام بو
چارەنووسى ناديارى خۆت لیڤرە جیتدەھیلم.
پاشان خەنجەرەكەیم بەئاراستەى تۆپە پەتەكە، فریدا.
لەوكاتە ناسكانەدا، دۇراوانە لەچاوهكانم راماو بە پارانەوه
داواى لیكردم، مۆلەتى بدەم تا هوکارى هاتنى بو ئیڤرەم بو
پروون بکاتەوه.

ھەرچۇنىيىت ئەوھى بۆمىن دەيلى ، لام گىرنگ نەبوو، بەلام
پيىمابوو لەشەودا ئازەلە دىرندەكان دەيخۇن و ھەزم نەکرد
ئەو ئاواتەي لەدەلدا بميني.

بۇ ئەوھى شەقازلەھەكى ليدەم، دەستم بەرز کردەوھ، بەلام
كاتى گويم لەو ھاوارەي بوو ، وەستام: سيامەند... بەچ دليک
لەدليکي بەخوين سووربووي بەردەستت دەھى؟

ئەو زلەھەم لەتاشەبەردەھەكى تەنیشمداو گوتم: نامەوي بە
قەسەھەك كە بەھيچ جوړى لام گىرنگ نە، خوت ماندوو
بەھيت .

دواتر پشتەم تىکردو بەرەو سەرچياكە ھەنگاومناو دەنگە
نووساوەكەشى ھەر بەدوامەوھ بوو: سيامەند... ، من كە
ناتوانم سواری ئەسپەكەم بيم و بگەرپمەوھ گوند، جا
پيشنەوھى بۇ چارەنووسى خۆم جيمبھيلى و بەھيت بە
نيچيري گورگەكانى شەو، دوا داوات ليدەكەم....

ئەوكات ھەنگاوەكانم چەقین و ئاورپىكم ليدايەوھ، نەختيک
لەئاسمان راماو پاشان گوتى: سيامەند... خۆشەويستى
وايلىکردم و وامنى بۇ ئەو سەرکيشيە ھينا .

بە رېژنە فرمىسك لەچاوەكانى دەهاتنە خوارەووە بە دەم
هەنسكى گريانەووە گوتى:

خۆشەويستيم بۆ خۆشەويستەكەم ، كچى گوندەكەت، ئەو
منى بەم دۆخەى ئىستا گەياند.

سەرم لەقاندو بە داخ و كەسەرەووە لەبەر خۆمەووە گوتم:
خۆشەويستىي؟!...

لەو كاتانەداو لەو چياو چۆلە كچىكى جوانم دىتە خەيال و
دىتە بەرچاوم و لەنيوانماندا پەيوەنديەكى وروژينەر پەيدا
دەيىت... ھەر لەو خەيالانە دابووم كە خۆشەويستەكەم بەكون
و كە لەبەرى ئەو كىوانە دەگىراو گۆرانىەكانى شەيدايى و
خۆشەويستيم بۆ دەچرى، ئەو كاتە پياووەكە پۆچوون لەو
خەيال و ئەنديشـانەى پىـبـرـىم : بەـلى
سيامەند.. خۆشەويستىي.. رەنگە تاقيت نەكر دىتەووە.

بەنەختى لەو فزووليهى چووە ناخ . گوتم: چۆن؟
ئەوسا بەدەنگە پرپەگرىانەكەيەووە گوتى: ناوم جەليزادەيە،
لەگوندى سيلفاووە هاتووم.

ئەو كات پىمابوو، ئەو خەلكى ئەو گوندانەيە كە قەت پىشتەر نەمدىيون، بەلام گوتى:

مانگى رابووردو لەگەل خەلكى گوندەكەم، ئامادەبووم و كچىكم لەگوندەكەي ئىوہ خوازىيىنى كرد.

ئىمپرۆكەش بۆ ديارىكردى كاتى گواستنەوہى و لەكاتى قسەوباسى نىوانمان، باسى تۆكرا و ھەموو ئەو كارانەي تۆ لەنزيك ئەو چىايە، كە دەرھەق بەرپىوارانى دەكەيت، بەلى سيامەند...، بۆ ئەوہى بۆ دەزگىرانەكەم و كەسوكارەكەي و تەواوى خەلكى گوندى سيلفا، نازايەتى خۆم بسەلمىنم، يىرۆكەي ھەلسان بە سەركىشىيەكم بۆھات، ئەويش ئەوہ بوو، من بەتەنھا ئەو چەتەولە لەسنوورى خۆي بوہستىنم.

سەيرىكم كردو گوتم: خوشەويستى چۆن لەگەل كوشتوكوشتار كۆدەبنەوہ، بەم خەنجەرەت ويستت بىمكۆزى!؟

گوتى: من نەمويست بتكۆژم، ئەم پەتەش بەلگەيە، لەگەل خۆم ھىنا، تا لەملتى كەم و تا دەتگەيەنەمە ناو گوند، بەدواي خۆمت رابكىشتم.

بەلام كاتى تىپرامانەكانى تۆم بينى ، كە نازايانە لەبەرامبەرم
وہستای، لىت ترسام، دلىابووم كە ناتوانم وەكو دەمويست
بتبەزىنم ، بۆيە، بۆ ئەوہى خۆت رادەست بكەيت، ويستم
خەنجەرىكت لىبەدەم، ئەوسا بەم پەتە قۆلبەستت بكەم و بۆ
خەلكى ئەو گوندەى لەبەيانىەوہ لەسەر جۆخينان لەسەر
ئاوو ناگر لەچاوەروانىدان، بتبەمەوہ.

بە ئامادەبوونى دەزگىرانەكەم، بەكەسوكارىم گوت: من
سنورىك بۆ ئەو ترسنۆكە دادەنىم.

پاشان داواى پەتىكم لىكردن، تا پىيى قۆلبەستت بكەم و
بەرىسوایى بەداواى ئەو ئەسپەى ژىرم وەكو رۆح زلىكى
سەرکەوتوو، پەلكىشت بكەم، تا ھەمووان دلىان بسرەوى.

داواى كەمىك ، ھەوالەكە گەيشتە گوندو مامىشت
بەئامادەبوونى خەلكى ، گوتى من نارازىم لەم ھەموو
دەستدرىژىيەى سيامەند دەيكاتە سەر رىبواران و
لەچاوەروانىشدام تا ببھينن بۆ ئىرەو ھەرخۆم داواى كۆتبەند
كردنى، رووى بە تەنى رەش دەكەم و بە پىچەوانەش سواری
گويدرىژىكى گەربووى دەكەم و ھەموو خەلكى گوندىش

بانگه‌يشت ده‌كەم تا بەرپرسوايى بيبينن ، ئەمەش سزاي ئەو دەستدريژيانەيەتى بۆ سەر خەلكى گوند..

(جەليزادە) دريژەي داىي و گوتى : بەدەنگيكي گەورە بە خەلكى گوندەم گوت...كاتى ئيوارەش هەرخۆم بۆ ماوەي دە پوژان، لەستوونىكى تەويلەكە دەيبەستمەو، هەموو ئەوانەي ئازارى داوون ، دىن بۆ لاي و دەبى پربەدەم دەستيان مـاچ بـكـاتـ.

ئىستاش من بەسوارى ئەسپەكەم بۆي دەردەچم و ئەوانيش بۆ كلرپژکردنى چاوەكانيان بە بينينى تۆ ئامادەبن و توش بەدەستبەستراوى بەدواي ئەسەپكەي خۆمت رادەكيشم.

كاتى يەكەم هەنگاوم بۆ لاي تۆ هاويژت، هەلەلەي ژنانى گوند تىكەل بە فيكەي هەندى مندالان بەرز دەبوو، دەستەواژەي هاندەرانەو چەپلەرپژان لەهەموو لايەك بۆم دەهات.

دەيانگوت جوخينان جىناهيلىن تا بەملكەچبوونى تۆ دلخوش نەبين، دواتر دەستى خواحافيزيم بۆ بەرزکردنەو نازايانە كەوتەم پرى، ئەوەي مەبەستم بوو، ئەوەبوو لەبەردەم

خەلكى، بەم پەتە قۆلبەستت بکەم و وەکو پالەوانىکيش
لەمىژووى گوندى سيلفا ناوزەد بکريم.

بەئاهو حەسرەتەو قسانى دەکرد، ئەمەش بەپروخسارى و
دەنگەنووساوەکەيەو دياربوو..

منيش چيژم لەو بەزم و رەزمە وەر دەگرت کە لەناو گونەدەکە
پەريام کردبوو، هيچ شتيک لام گرنگ نەبوو، ئەوەوى بە
پلەيەک لام گرنگ بوو، ئەوەبوو پەيامەکەم بە مام بگات،
بابزانی من تەنھا لەبەرچاوى ئەو بچووکم، ئەگينا بوومەتە
پياو.

ئەمجارە بەدەنگيکى نزمەو گوتى: بەلام تۆ بەپيچەوانەو،
بوويتە ھۆکاري گەورەترين نسکۆ لە ژيانمدا و دواپۆرت
پروخاندم، بەلام ئەو کارەى من نەخشەم بۆ دانابوو و
نەمتوانى پيټى بکەم، ئەو خەلكى گوند، کە بۆ دیدارى تۆ
لەوپەرى ئامادەباشيدان، خراپتر بەمنى دەکەن، چونکە
بەدۆراوى گەراومەتەو لايان و شەرمەزارمکردوون، ئەمەش
وادەکات تۆ زياتر دەستدریژی بکەیتە سەريان، لەبەر ئەوەوى
نەخشەى لەناوبردنى تۆيان وا کيشابوو، گوزارشت لەرادەى

تۆلەسەندەنەو دەکات لییان ، کاکەسیامەند... سەرباری ئەمەش، کەسوکاری دەزگیرانەکەم، یەکەم شت ئەنجامی دەدەن، بریتیه لەهەلۆهشانەنەوێ خوازبێنیهکەم .

خۆزگە بەدوای هەزۆنارەزووەکان و سەرکێشی خۆم نەکەوتبام ، بەلام تازە دوورەو پەشیمانی داد نادات و ئەوێ قەوما..قەوما و تەرەکەم بەسەرداکەوت، کاکەسیامەند، ئەمەش ئەنجامی ئەو خۆشەویستیەیه کە چەخماخەیی ئەو هەموو کارەساتەیی داگیرساند.

پاشان پوختساری لەناو هەردوو دەستەکانی شارەدەو بە خەمۆکی سەری خۆی نەوی کردو نالەیی بەرزبۆووە گڵەیی لەبەختی رەشی خۆی کرد.

ئەوسا سەیری قەبارەیی ئەو کارەساتەیی بەردەمی خۆم دەکرد، بۆ ئەو حالەیی تییدا بوو دلم نەرمبوو و لەبەرامبەری هەستم بە گوناھیک کرد، بیروکەیهکم بۆهات و ویستم جوۆرە تەمسیل و نواندنیکی ئەنجام بەدەم و لەمیانەییەدا بتوانم نازاری ئەو کەسە کەم بکەمەووە کە خستیم بەردەم بەرپرسیاریتی گەورەیی هەموو ئەو دەرەنجامە خراپانەیی هاتنە پێی.

تێپرامانە دلتەزینەکانی دەستگیرانەکی و تێپرامانە
بێھیواکانی کە سوکارەکیی و ھەر و ھا تێپرامانە بێبەھاکانی
دانیشتوانی گوندم ھاتنە بەرچا، کە لەئەنجامی
پەییوەستیان بەم زاویە دووچاری بوون ، کە بانگەشەیی
نازایەتی و جوامیری بۆ خۆی دەکرد ، کەچی پێچەوانەکی
بە ناشکرا دەرکەوت و خۆی شەرمەزار کرد .

لیی نزیکبوومەو و بە دەنگیکی بەرزەو گوتم:
جەلیزادە.. کورە سەرت بەرز کەرەو، برۆ بۆ سەر ئەو
کانیە ئاو و باش خۆت بشۆرەو .

نەختی سەری بەرز کردەو و ھەندی جوولەیی لێدەرکەوتن،
زانیم خۆی ناتوانی خۆی بشۆری، دەستم بۆ درێژکردو
چنگیک ئاوم بۆ گرتەو و لە نزیک کانیکە لەسەر تاتە بەردیکم
دانا، ھەر و ھا منیش ئاسەواری شەرەکی نیوانمان، ئەو
خوین و کیمەیی سەر جەستەیی خۆم پاک کردەو .

کاتی خۆی دەشۆرد، چاودیریم دەکرد، بەبی ئەو هیچ
قسەیک بەکات، ھەندی لە جوولەکانی خۆی و دەست
دەھینایەو، کاتی پەلە خوینەکانی لە خۆی پاک کردەو،

لەسەر پێی خۆی لەبەر امبەرم وەستایە وەو بەژنە درێژەکە ی
خۆی قیت کردە وەو پرووی لەمن کرد.

بەرەو پێشی چووم، پاشان گۆیچکەم گرت و پیمگوت:
خەونەکەت دینمە دی، ئەمەش لەبەر خاتری تۆ نیە، بەلکو
لەبەر خاتری چاوەکانی کێژی گوندەکەمانە، تا لەئاکامەکانی
بیهیوابوون لەتۆ، بیپاریزم.

پوخساری گەشایە وەو بەگوشادیە وە وەدەنگەت:
سیامەند.. تۆ چیدەکە ی؟!!

-: هەنووکە خەلکی گوندی سیلفا لەچاوە پروانیدان،
ئاخۆ کە ی لەئەسپەکە ی خۆتم دەبەستیتە وەو
پەلکێشی لای ئەوانم دەکەیت.
-: بەلی..

-: ئەمە پروودەتات و دەزگیرانەکەت ئەو دیمەنە
دەبینی و لەناو هەموو خەلکی گوند، شانازیت
پێوە دەکات.

-: سيامەند.. سنوورى ھىزى خۆم لەگەل تۆ
تاقىكردهوه و تواناي جاريكى ديكەى زۆرانبازي
لەگەل تۆدا نيه.

-: جەليزاده... ئەمە بەبى زۆرانبازي پوو دەدا،
نواندنيك و تەمسيليك ئەنجام دەدەين و لە
ناكامەكاني چارەنووسە خراپەكەت پزگارت دەبى،
ئەمەش سازداني ئاھەنگيكي بووك گواستنهوت
لەگەل دەسگيرانەكەت بو دەرەخسيئي و لەھەمان
كاتيشدا، بەبى ئەوھى كەس دەستی پيمبگات،
بەجیگەو ريگەى خۆم دەگەمەوه.

-: ئەمە چۆن روودەدات؟!

-: تۆ گەر ئامادەبيت بو بەستنى پەيمانیک لەگەل
من، ئەوھ نواندن و تەمسيلەكەمان سەردەكەوى.

-: سيامەند، بەلئنت پيئەدەم، چۆنت پيباشە
باوابى...

ئەوسا داوام لێکرد ئەو پەتە ھەلگری، بەراکردن ھەلگیرت، پاشان لەدواوەی خۆم لەسەر ئەسپەکە ھەلمگرت و ڕینگە ھەرەو گوندمان گرتەبەر.

کاتی لەخەلکە بەدیار کەوتین، وەستاین و پیمگوت: جەلیزادە.. ھەنووکە دەستەکانم دەبەستیتەووە پەتەکەش دەکەیتە ملم و سواری ئەسپەکە دەبیت و من بەدواوی خۆت ڕادەکیشی، بەلام پێش ئەمە، دەمەوی بەلینم پێدە ھە، کاتی خەلکە بەرەو ڕوومان دین، تۆ سەری پەتە بەردە، تا بوخۆم ڕابکەم و دەرچم.

گوتی: سیامەند.. بەلی.. بەلینت پێدە دەم، بیانوشیان بو دینمەووە دەلیم ئەوکاتە ئیوەم بینی بە خوشی بەرەو ڕوومان دین، سەرپەتەکەم لەدەست بەربوو.

گوتم: کەواتە، جەلیزادە، با دەست بە نواندەمان بکەین. بو دەستبەستەم یارمەتیمدا، پاشان واملیکرد ئەلقە پەتەکە بخاتە ملم، کەواتە دواوی و بیریشیم خستەووە کە لەبەلینەکە لەگەل من، پاشگەزەبیتەووە، ئەویش لەگەل تاودانی ئەسپەکە ھەدیگوت: سیامەند، چۆن لەو بەلینەم

پاشگه زده بمه‌وه، ئەمه قه‌رزیکه‌وه له‌ملمه‌وه من قه‌رزازی تۆم،
تا له ژياندا بيم له‌بيري ناکه‌م.

قه‌سه‌کانی وایان لیکردم، لیبی دلبیابم و به‌هه‌نگاوه له‌ره‌کان
و ده‌سته به‌ستراوه‌کانی دواي که‌وتبووم و ئەلقه‌ی په‌ته‌که‌ش
هه‌ر به‌ملمه‌وه بوو.

کاتی له‌به‌رده‌م خه‌لکی گوند ده‌رکه‌وتین، گویمان له
هاواره‌کانیان بوو و توانیمان له‌سه‌ر ئیقاعی هه‌له‌له‌ی ژنان،
ئهو خه‌لکه‌ی به‌ره‌و روومان دین، ببینین .

له‌و ساتانه‌دا له‌په‌ر چاوم که‌وت به‌سه‌ری ئەو په‌ته‌ی به‌ده‌ست
جه‌لیزاده‌وه بوو، پیموا بوو ئیستا یان که‌میکی دیکه په‌ته‌که
شلده‌کات و به‌ری ده‌دات، به‌لام بینیم به‌هه‌ردوو ده‌سته‌کانی
به‌توندی گرتوو یه‌تی.

کاتی به‌ترسه‌وه سه‌یری نزیکه‌بوونه‌وه‌ی ئەو خه‌لکه‌م ده‌کرد،
هه‌ستم به‌ژنه‌کی گومانیک کرد، هاوارم لیکرد: زووکه،
سه‌ری په‌ته‌که به‌رده.

ئه‌وسا ئاوڕیکی لیدامه‌وه‌و پیکه‌نینیکی فیلبازانه‌ی ناراسته
کردم و روخساری نیشانه‌ی فیل و ناپاکی پیوه دیار بوو،

بەبی ئەوەی قسەیهک بکات، وەکو ئەوەی ئەو ھاوارانەم
بوئەو نەبی.

لەوساتانە تیگەیشتم ، ئەو لەبەلینی خۆی پەشیمان
بوئەو، لەجیی خۆم چەقیم، ھاواریکی چینراوم لیتەقیەو
لەگەلیدا هەستم کرد، گرکانیک لە ناخدا دەخرۆشی: هە
ترسنۆک... ئەو پەتە ی دەستت بەردە.

ئەمجارە خوۆشی بە ئاوردانەوئەیهک ماندوو نەکردو
لەتوندگرتنی پەتەکە بەردەوامبوو و بەم هەموو هیژە
تییدابوو پەلکیشتی کردم.

کاتی خەلکە که لیم نزیکبوونەو، توانیم ئەو پوخسارە
مامم که شەری لیدەباری لەوانی دیکە ی جیا بکەمەو،
بەتوورەیهو بەرەو لای من رای دەکردو قامچیەکەشی
بەدەستەو بوو..

لەگەر مە ی ئەو ئاگرە ی لەناخدا هەلگیرسابوو،
بەجوولەیهکی لەناکاو هیژم کردە سەری، بەهەردوو دەستە
بەستراوەکانم بەو هەموو هیژە ی تیمدابوو، کۆلەمشتیکم لیدا،
لەسەر ئەسپەکە کەوتە خوارەو لەهۆشخۆی چوو، خیرا

پامکردو خەریکبووم پەتەکم لە دەست و ملم دەکردهوه،
خەلکەکش بە دوامهوه بوون و زۆریان نەمابوو بـمگرن،
ئەوسا زانیم یەکیک تەواو لیم نزیکبوۆتەوه، ئاوریکم لیبی
دایهوهو بە پەتەکه بەرھەلستیم کرد، دووکهسی دیکەش لیم
ھاتنە پیشەوه، دواى ھەندى پیکدادان توانیم خۆمیان لی
رزگار بکەم، ئەمجارە مام بەم قامچیهی زۆرجاری دیکە لیبی
داوم و ھەنووکەش ئاسەواری لەسەر جەستەم ما بوو،
بە دوامهوه بوو و بە دەنگیکى نوساوهوه لیبی قیراندم:
سیامەند بوەستە، سەرکیشی مەکە.

ئاورم لیبی دایهوهو گوتم: بگەرپۆه لای ژنەکەت و ھەقت
بەسەر مەوه نەبی.

بەلام لە غاردان بە دوامهوه بەردەوامبوو، ھەستیشم دەکرد
زیاتر لە یەکتەر دوور دەکەوینەوه، تا گویم لە ھاواریکی بوو،
ئاوریکم لیبی دایهوه، بینیم لەسەر زەویەکه پراکشاووه و بە
زەحمەت دەبزوێ.

ئەو دیمەنە نەیهیشت، بەرھو چیاکە تەنھا یەک ھەنگاوی
دیکە بەھاوێژم، زانیم ئەو بەم خیراییە زۆرەى پراکردنی بەر

قۆرتیک کەوتوووە و لەسەر زەویە کە پراکشاو، تیگە یشتەم شەو خەریکە بەسەر شوینە کە دادەکیشی، وام بە خەیاڵداهات ، مامم بەم شەو دەکەوێتە چنگ ئازەلە درندەکانی شەو و مامۆزنیشتەم هاتە بەرچاو و بەچاویکی سوکەو سەیرم دەکات، چونکە ئەو مامە بریندارە ی بەخێوی کردووم، جیهیشتوو .

بۆ یە کەمجار وینە ی ئەو باوکە ی پیشتر نەمبینوو، لەمیانە ی پوخسارە چرچ و لۆچەکانی مامم هاتە بەرچاوم، هەستیکی قوول دایگرتم، ئەو ی لەو ی کەوتوو، مامم نیو باوکمە.

بە گۆر فرمیسک لەچاوەکانم هاتنە خوارو، بۆ یارمەتیدانی گەرامەو، کاتی پێی گەیشتم، بینیم دەنالینی و خوین لەنیوچاوانی دیتە خوارو.

ئەم ناو خەریک بوو تاریک دادەهات، چاکەتەکە ی خۆم داکەندو بەسەیریم دادا، لەسەر ئەو کردەو ی من و بوونم بە هۆکاری مەینەتی بۆی ، داوای لیبوردنیم لیکردو کە وتمە دەست ماچکردنی .

بۆ یەكەمجار بەهەستی باوكایهتیی، لهباوهشی گرتم و دهیگوت:

سیامەند هەنووكە دەرئختست كه بویت به پیاو و دەتوانی بهرپرسیاریتی خۆت بگریته ئەستۆ.

تاریکی شهو بآلی بهسەرماندا كیژشاو بیدەنگیهکی هیمن پیچامیهوه، ئەوسا هەلیدایهوه:

سمکۆ. هەنووكە دەمهوی ئەو شتەت پیبلیم كهچەندین ساله لیتم شاردۆتهوه.

پاشان هەناسهیهکی قوولی هەلكیژشاو گوتی: ئەمه پرووداویكهو بۆ چارهگه سهدهیهك دهگهڕیتهوه، كاتی (شه‌مزین)ی باوكت مرد، ئەو دووسال له‌من به‌ته‌مه‌تر بوو، ته‌نها شه‌ش مانگ بوو هاوسه‌رگیری كردبوو.

فرمیسك له‌چاوانی هاتنه‌خواره‌وه، دهستی به‌رزكرده‌وهو سپرینییه‌وهو گوتی: مرۆیه‌کی دلناسك و هه‌ستناسك و به‌خشنده‌و لیبوورده‌بوو.

هیشتا له‌سکی ئەو دایكه‌ت دابووی كه‌ناچاربوو دوا‌ی مردنی باوكت، بگه‌ڕیته‌وه مآلی باوانی، له‌و جیهانه‌دا جگه‌ له‌و

کەسیکی دیکەم نەبوو، بەتەنیا مامەوه، بۆیە ، بۆئەوهی نەوهیەك بخەمەوه دلم پێی خۆش بییت و ژیانم ئاوهدان بکاتەوه، پێم باشبوو هاوسەرگیری بکەم و بتوانم توو بینمە نیو مائی خووم و لەگەل ناموزاکانت بژیت.

پەلەم کردو دواي سالیك لەمردنیی، هاوسەرگیریم کرد، دوو سالان چاوه‌پروانیم کرد، خودا مندالیکمان پێبدات، ئەوسا زانیم من ناتوانم وەچە بخەمەوه، بەمجۆرە لەباوکایەتی بیهیوا بووم، لەو قوناغە ناخۆشەدا، لەگەل (هەتاوی خیزانم سەردانی کەسوکاری دایکتمان کرد، بەلام پێیان گوتین، ئەو ماوهی سالیکە شووی کردۆتەوهو لەگەل هاوسەرە تازەکە ی بەرەو شوینیکی دیکە ی کوردستان رویشتوو.

باسی ئەو شتەمان کرد کە بوی هاتبووین ، حەزەدەکەین خوومان پەرورەت بکەین، ئەوسا باپیرەت یەکی لەخاڵەکانتی لەگەل ئییمە ناردو بەرەو ئەو گوندە رویشتین کە ئیوه لەگەل دایکت لیی دەژیان.

لەوی باسی سەربووردهی خوومان بو کردن، ئەمەش تاکە دەرفەت بوو بو ئییمە، تاکو بە پەرورەکردنت هەلبستین،

توانيشمان بۇنى ناتەبايىكە لەنيوان ئەو و مېردەكەى بەھۆى
تۆۋە بگەين، چونكە مېردەكەى پىيى خۇش نەبوو كورى
يەككى دىكە بەخىو بكات، داكىشت ئەكاتە كۆرپەيەكى
شېرخۆرەى لەكۆش بوو .

لەمەدا بەدەم ماچباران كردنتەو، ئاسانكارى نواندو
(هەتاو)يشى پاسپارد، بۆتۆ داكىكى مېرەبان بېت، ئەویش
بەئىنى پىداو گوتى: بەھرۆز، ئىمە هېچ مندالىكمان نىو
سيامەند دەبېت بە كورى ئىمە.

لەگەل بەسەرچوونى سالان، وردە وردە شىوہى ئەوت
وہردەگرت، تا بویت بە وینەيەك لەو، ھەمووجارى بە
(ھەتاو)م دەگوت: ھەندىجار كاتى قسەى لەگەلدا دەكەم
شەرم دامدەگرى، چونكە ھەر وادەزانم لەبەرامبەر
خوالىخۇشبوو(شەمزىن)ى برام دەوہستم.

شتىكى دىكە، سالان تىپەرىن، دەنگىشت ھەر لەدەنگى ئەو
دەچوو، ، كاتى قسان دەكەيت، بەردەوام دەنگى ئەوم
بېردىتەوہ.

ورده ورده له بهرچاومان گهوره دهبووی و شوینی کورپکت
بو ئیمه گرتبووه، بهلام کورپکهه بو پهروه کرده کردنت
ههندیجار له گهلت توندوتیژ بووم، بویه داوات لیده کهه لیم
ببووری، کورپکهه، بویه له گهلت وا توندوتیژ بووم تا
پییگهیت و ببیت به خاوهن که سایه تیه کی به هیژ، ههولم
له گهله دهادی، بۆ ئه وهی ئازاو به هیژبیت و بهرگه ی
نازاره کانی ژیان بگریت و پیاوانه بهرپرسیاریتی خۆت
ههلبگری، کورپکهه، باوک ناوها دهبی، ههندیجار بو
پهروه کرده کردنیان، له گهله کورپکه کانی زبر ده بیئت.

ههروه ها زۆرجاران له باره ی باوکتوه پرسیارت لیمده کرد،
بهرده وامیش پیمو ابو کاتی ئه وه نیه سه بارهت بهم
شته بزانی، که تا هه نووکه نه تزانیوو، چاوه پروانم ده کرد
گه وه بیت و بتوانی بهرگه ی ئه وه بهرپرسیاریه ته ی ده بزانی،
بگری، چونکه باسکردنی ئه وه شته گهر له کات و ساتی خۆی
نه بی، پهنگه بو تو له بار نه بیئت، (هه تاو) یش له بهر ئه وه ی تو ی
به خیو کرد، ههستی به دایکایه تی به رامبه ر تو ده کرد،
بهرده وام پیی ده گوتم: سامان، خودا هیچ مندالیک ی

پینەداین، بەلام بەدریژایی ئەو چەند سالە بەهەستی
دایکایەتیەو بەرامبەر سیامەند دەژیم، ئەگەر ژنیشمان بۆ
هینا، لیناگەرپین لەو ماله بچیتە دەرەو، بۆ ئەو هی لەگەڵ ژن
و مندالەکانی لەبەرچاومان بن، هەر لەناو حەوشەکە
ژووریکی بۆ درووست دەکەین.

پاشان لەگەڵ فرمیسک شاردنەو هەکی پیدەکەنی: ئەوسا
مندالەکانی پیمدەلین: نەنە هەتاو و بەتۆش دەلین باپیرە
سامان.

کۆرەکەم، هەنووکە هیچ دەسەلاتیکت بەسەرەو نیه جگە
لەدەسەلاتی بەرپرسیاریتیت بەرامبەر پۆژانی داهاوتوت،
بەلام سیامەند داوایکەم لیت هەیه، گەر بریارت دا
نەگەریتەو لەمان، ئەو چیا یە جیبهیلەو وازی لیبینە.

گۆتم: مامەگیان، گەر پیم پیدەیی، ئەمە بریاری خۆمەو لیبی
پاشگەزنامەو، بەلام سەبارەت بە (چیا)کە، ئەوە ملکەچت
دەبم و وازی لیدینم.

بەدەم سڕینەو هی فرمیسکەکان دەیگوت: سیامەند، بەتەنیاو
بی پشتمپەنا دەمینیتەو، ناگات لەخۆت بیت و لە هاورپی

خراپ دوورکەو، حیکایەتیکی کوردهواری هەیهو دەلی
رۆژیکیان پیاویک بۆ ئەوێ لەهاوین ئاویکی سازگار
بخواتەو، گۆزەیهکی کپی، بەلام بینی ئەو گۆزەیه ئاو سارد
ناکات، بە پیچەوانەو، دواي چەند سعاتیک، ئاو تیبیدا گەرم
دەبوو..

ئەو زاتە بۆ یەکەمجار وایزانی ئەمە شتیکی کاتیە، تا
ئەوکاتەي گۆزەکە لیپادییت، بەلام ئەو هەرۆهکو خوی
مایەو و ئاوکەي گەرم دەکرد، ئەوسا گۆزەکەي خستە سەر
سەری و بردی بۆ لای تاشەبەردیکی نزیک، پاشان بی
دوودلی دای لەتاشە بەردەکەو هەر پارچەي بۆ لایەک رویشت
و گوتی: گەر ئەو ئاو گەرمەي هاوینمان بۆ سارد
نەکەیتەو، بۆچی زیاتر گەرمی دەکەي.

زانیم مەبەستی چیبوو، سەرم بۆ لەقاندو گۆتم: باپیرت -
خودا لیپا رازی بییت - بەردەوام پیی دەگۆتم:
سامان ، بەردی گەرە بۆ لیدان بەکار نایی..
هەندیجاریش دەگۆتەو: نەدار سوودی هەیهو نەبزمار.
لە ناخۆشی و خۆشیەکاندا شییت خوی دەردەخا.

سەری کە چەل لە ژێر کلاو بمینیتەووە باشترە.
دارە کە بە پۆرە کە نە کەوت، بە لکو پۆرە کە بە دارە کە کەوت.
هەر وەها دە یگوت: مریشک تا گووشە یە ک دە فری.
ئەو هی چاوی لە خوانی خە لکی بی ت هە تا هە تای ی برسیە.
چوار مال نابن بە گوند و چوار تالە مووش نابن بە ریش.
کاتی بە هیمنی قسە ی دە کرد، من بە جوانی گویم لی دە گرت:
سیامەند چەند قسە یە کت پی دە لیم، کە بابو با پیرانی کوردمان
لە ژیانان لە ناو ئەو کیوانە وەریان گرتووە، کورە کەم،
بە ر دە وام بە بیرت بی ت، کژوگیا هەر چەند لە ژێر بەردان
بمینی تەو، پوژیک لە پوژان هەر سەری دینی نە دە رەو،
برینە کانی ش ساری ژ دە بن، بە لام ناسە واریان هەر دە مینی.
سیامەند، قاچت بخلی سکی باشترە لەو هی زمانت بخلی سکی
و هە ل بە کات.

شوانی کە ران بی ت باشتر لەو هی ناغای نە زانان بی ت.
ئە مە ش بزانه دە سته کانت پی ش ئەو هی روخسار بشوون
یە کتر دە شوون و هەر چەند باری زی پروزیو لە گویدری ژ بنییت ،
ئە و هەر گو یچکە کانی لی ک دە دات.

پاشان گوتی: مادامە کینی ویستت کاریک بکەیت، داوای سەرکەوتن لەخودا بکە، ئەو پڕیگات پڕۆشندە کاتەو، کۆرەکەم... وا مەزانە ئەمە لەسەر دلی من و دلی (هەتاو) ئاسان بێت، چونکە ئیمە بەخێومان کردی و گەر بەدریژایی ئەو چەند سالە ئازە لیکمان بەخێو بکردایە، هەنووکە بۆ جیابوونەو لیبی تالاییمان دەچیژت و جیابوونەو لیبی بۆشاییەکی گەرەمی دەخستە ژیانمان، بەلام تۆ مروڤیت و لەگۆشت و خوینمی و تۆ تاکە بۆنی جیماوی شەمزی نی برامی لەوجیھانە.

داوای ئەمە خستە کۆل و هیئامەو نزیکی گوند، ئەوسا مائاواوایم لیکردو پڕیگەکی گەرەنەو بە بۆ حەشارگەکەم گرتەبەر.

بەشى دووهم :

لەو شەوہ دريژە خەوزپينەدا خەو نەچووہ چاوانم، ھەموو ئەو ڤووداوانەى ئەو ڤۆژە، منيان کردە نيچيرى تاي ييربلاويى، وەكو ئەوہى ڤووداوەکانى ساليكى تەواوم، لەيەك ڤۆژدا كورت كرابيئەوہ.

كاتى خۆر گزنگيدا، ھەلسام و ئارەزوويكى زۆرم بو جيهيشتنى ئەو شويئەو دووركەوتنەوہ لە بۆنەكەى ھەبوو. ھەستىك دايگرتم.. دواى ئەو ڤووداوە، مانەوہم لەو شويئە، ھيچ جياوازيەكى لەگەل مانەوہم لە مالى مامم نەبوو .

سلاويك لەحەشارگەكەم كردو گوتم: سوپاست دەكەم، بۆھەموو ئەو ھاودەميەى بەمنت بەخشي..

دواتر سلاويكيشم لەچياكە كردو گوتم: زۆر سوپاس ئەى چياكەم، لەسەر ھەموو ئەو ھاودەميە پاكە.

بەبی ئەوەی مەبەستم شوینیکی دیارکراو بیّت، بەرەو جەرگەی نادیاریی یەکەم هەنگاومنا، بەرەو ئەو پڕیگایانە هەنگاوم دەنا، کە بۆ یەکەمینجارم بوو پێیاندا دەپۆشتم، لەناو جەرگەی سروشتیکی بێدەنگ، خالیی لەجوولەیی مروّڤ، چاوم بەو چیايانە دەگێرا کە یەکەمینجارم بوو دەمبین.

دوو پۆژان بەپێی پۆشتم، لەپەر چاوم بەچیايەك كەوت، جگە لەو هەموو چیايەیی بەلایاندا تێپەریم، ئەو چیايە سەرنجی پراکیشام، وەکو ئەوەی مایکی ئاسوودەم دۆزیبێتەو، دلم لەخۆشیاندا لییدەدا.

پروومکرده لایەکی چیاکە و ساتی پێی گەیشتم ، هەستم بە گوشادیهك کرد، تێیدا حەزم بە نیشتهجیبون کرد، دواي گەرانیک بە دەورو بەریدا، ئەشکەوتیکم دۆزیه‌وهو کردم بە مایک بۆخۆم.

دواي ئەو هەموو شەکەتی و ماندوو بوونەم، لەناو ئەشکەوتەکەم پراکشام و خۆم بە خەویکی قوول سپارد، بەیانێ، کاتی لەخەو هەلسام و زیندەگیهکی نامۆ،

به‌جومگه‌کانم گه‌پرا، لی‌هاتنی‌ک که‌وته ده‌ماره‌کانم و له‌گه‌لیدا ده‌ستم به‌سه‌ماکردن و گۆرانی گوتن کرد و دل‌یشتم له‌خۆشیاندا هه‌لده‌په‌ری.

ئا... بۆ یه‌که‌مجار چه‌نده هه‌ستم به‌گه‌وره‌یی ژیان کرد. ده‌رگای تازه بۆ ژیانم کرایه‌وه، کاته‌کانی خۆم به‌مه‌له‌کردن و چوونه‌سه‌ر دارو دره‌خت و میوه‌پنن و پراوکردنی ئاسک و بزنه‌کیوی و برژاندنی گوشت به‌سه‌ر ده‌برد، توانیم گیانی په‌یوه‌ندیه‌کی درووست له‌گه‌ل بنه‌ماکانی سرووشت ببه‌ستم و ببه‌شیک له‌و.

به‌سه‌ربه‌ستی و ده‌رچوونیکی کراوه ژیانم به‌پری ده‌کرد، پیشتر نه‌مدیبوو، پۆژیکیان به‌مه‌به‌ستی پراوکردنی، به‌و په‌پری توانامه‌وه به‌دوای که‌رویشکیک که‌وتبووم، له‌دووره‌وه کۆمه‌لی خیه‌وت که‌وتنه به‌رچاوم.

وازم له‌که‌رویشکه‌که هیناو، به‌ره‌و خیه‌وته‌کان پۆیشتم، پیش ئه‌وه‌ی بگه‌مه ئه‌وی، چه‌ند پیاویکم بینی، هه‌ریه‌که‌و مه‌تره‌ق و دارده‌ستیکی به‌ده‌سته‌وه بوو و به‌ره‌و پرووم ده‌هاتن، کاتی گه‌یشتنه لام و منیان به‌بیچه‌کی بینی، بیئه‌وه‌ی

داردەستەکانیان لێم بەرزبکەنەو، لێم نزیکبوونەو، پاشان پرسیاریان لێکردم، کە چیم دەوی؟ منیش گوتم، بە پێکەوت خێوەتەکانی ئێوەم بینی و ویستم بەرەو لای ئێوە بێم. گوتیان ئێمە قەرەجەکانی کوردستانین، بەخێریان هێنام و بەرەو خێوەتگای خۆیانیان بردم، وەک و ئەوێ لەئەستێرەیهکی دیکە هاتیم، قەرەجەکان بە ژن و پیاو و مندالان دەوریان دام و خوشی خۆیان بە هاتنم دەربەری، کاتەکە درێژەوی نەکیشا، تا بینیم، بۆ بەخێرەیان و پیشوازی لێکردنم، خەریکی خۆنامادەکردن بۆ سازدانی ئاھەنگێک .

گۆرانی و ئەلقەکانی شای و دەھۆل و زورنا و رەبابە و سازو سەنتور، لەگەڵ برژاندنی گوشت و شەپاڤی پێرانی دەستیان پێکرد و کێژۆلە قەرەجە جوانەکان بۆ ئەوێ لەئەلقەیی ھەڵپەرکیدا دەستیان بخەنە ناو دەستم، مەملانییان بوو.

دوای تەواو بوونی ئاھەنگەکە، منیان بۆ ناو خێوەتیەک بردو گوتیان ئەمە خێوەتی تۆیە و حەزیان کرد لەگەڵیان

بمىنمەو، ئەوسا گەورەكەيان پرووى تىكردم و گوتى:
سيامەند، خۆت بەيەكى له قەرەجەكان و لەئىمە دابنى.

لەو نيوەندەدا منت بينى، لەسەر لاپەرەيهەك لە لاپەرەكانى
نووى ژيان دەكرىمەو و لەسەر ئەو شىوازەى ژيان رادىم.

لەم ئاهەنگانەى هاوسەرگىرى و سونەتکردن كە مانگىك نا
مانگىك لەدیهاتە دوور و نزىكەكاندا ساز دەكرا بەشدارىم
دەكرد، تا فيرى ژەننى ئامىرى سەنتورىش بووم و
جارجارەش گۆرانىشم لەگەلىان دەگوت، بەيانىان بە سواری
ئەسپەكانمان دەروىشتىن و نيوەشەو دەگەراينەو و چەندىن
بەرخ و كەلەشىر و شىرىنى و پارەمان لەگەل خۆمان
دیناىەو.

لەناو خىووتەكەم تادەنگى شەوان نەدەخەوتم، بەداخ و
كەسەرەو سەنتوورم دەژەنى و هەستم بە پىويستىهەكى
زۆرى نافرهتیک دەكرد، خوشمبوى و بە قوولى تىپرابمىنم و
تامى شىرىنى خوشەويستىم پىبچىژى، لەگەلىدا لەهەموو
جىهان جگەلەو، هىچ كەسىكى دىكەم لا گرنگ نەبى.

سەنتورەكەم دەژەنم و لەبەر خۆمەوه گۆرانی دەلیم و دیتە
خەیاڵم لەتەنیشتم دانیشتوووه و گویم لیدەگری، ئیلهامی ئەو
قسانەشم پیدەدا، كە پێشتر قەت نەمگوتوون، ئەو ئاوازانەش
پێشتر ژیی سەنتورەكەم نەیزەنیوون.

تەنھا ئەوساتە لەئاستی گرنگی ئافرەت لەژیانی پیاو
تیگەیشتم، ژیانی هەر پیاویك بەبی پیاو، وینەیی بەھاریکی
بی میرگ و بی سەوزاییه.

هەرچەند ئازاد بییت، هەموو ئەو پانتاییه فراوانەیی ئازادیی
كە مومارەسەیی دەكات، لەبەرامبەر ئەو كزەبایانەیی هەستیان
پیدەكات و تامی هەنگوینەكەیی دەچیژی، زۆر كەمە، ئەو
ساتەیی دەست لەناو دەستی ئەو ئافرەتە دەنی، كە خۆشی
دەوی و كاتی سەیری شوخی و جوانییتیەكەیی دەكات و
لەتەنیشتیەوه هۆگری بۆنە خۆشەكەیی دەبییت، رەهەندی
ئازادیەك دەدۆزیتەوه، كە پێشتر قەت هەستی پینەكردوو.

لەوكاتەدا تیگەیشتم، هەر خێوہتیکی بی ئافرەت،
خێوہتیکی بی ژیانه...

بەخەیاڵم داھات لەناو کۆشکێک نیشتەجی بوومەو بەبی
ئافرەت بە ئاگری تەنھایی و چۆلی کۆشکەکەم دەسووتیم،
وھکو (پاشا)یەك خۆم دیتە بەرچاو و تالابی ئەو مولکە بی
مەزێتەم دەچیژم، چونکە شارژنیکی تێدانیه تا تاجی بخاتە
سەر و بیخانە سەر عەرشی شانیشینی.

خەریکبوو ھەستی بی ئافرەتی یەخە ی دەگرتم و خوشی
ئەو شەوھ ی لیتیک دەدام، لەو شەوھ کپە دیمە دەرەوھ
(لیان) ی کیژۆلە قەرەجە جوانەکەم بینی بەو تاریکە شەوھ
لەبەر دەرگای خێوھتەکەم بیدارە، ئەو کیژۆلە ناسکە ی منی
چووبوو بەدڵدا، منیش بەردەوام لەخۆم دوور دەخستەوھ،
دەمویست رازی بکەم کە قیژەوتترین کاری پیاو بەرامبەر ھەر
ئافرەتەتیک، ئەوھ یە بیکات بەھاوسەری خۆی و دلی بۆی
نەچی و خوشی نەوی...

پۆژ دوا ی پۆژ(لیان) ی جوانکیلەم دەمبینی، سیس دەبوو،
وھکو دوو تارمایی لەتاریکی شەو دا، لەبەر دەرگای خێوھت
وھستا بووین، ھەولم دەدا تیی بگەینم کە ھیچ ھەستیکی
خۆشەو یستیم بەرامبەر ئەو نیە، نابی ئافرەتیکت بکە ی بە

ھاوسەرى خۆت و بە چاوى مېھربانى نەيبىنى و دلت بۆى
لېنەدا.

بە دەنگىكى نوساوهوه نالاندى و بەخەمناكى بەرەو خىوهتى
كەسوکارەكەى پۆيشتەوه.

بەشی سییەم:

ئەوکات تیگەیشتم من لەتەمەنیكدام، پێویستی زۆرم بە دلخوازێك هەیە، بەیەكەوێ گەر لە ئەشكەوتیكیش بیتم، خیزانیك دروست بكەین، ژیان لەو ئەشكەوتە چۆلە بۆم خۆشتر و نیاتر بوو لەژیانێك لەكۆشكێك و شانشینێكی بەپاسەوانان دەوردراو، ئەو ئەشكەوتە لەگەڵ دلخوازەكەمی خۆم تامی ژیانێ تێدا دەچیژم، لام خۆشترە لەپاشایەكی تەنهاو بیبەشبوو لەبۆنی ئافەرەت.

بەدوای ئەو ئافەرەتەدا دەگەرەم، كە لەناخەوێ و لەیەكەم بینینی قولایی دەروونم بەهەژینی، ئەو ئافەرەتەمی بۆنی خوشكێكم گەر هەمبواوە و دایكە ونبووەكەمی لێدەكەم، ئەو ئافەرەتەمی لەبەرچاوم هەموو ژنانی سەرزەوی تێدا كورت دەبیتهوێو لەكونوكەلەبەری بەرزاییەكانی كوردستان دەبیتم بە چرای تەمەنم.

چەند ساتێك چووێ ناو پەردەمی بێدەنگی، پاشان ئاوری دایەوێو چاوی بریە چاوەكانی خەجی و دەستی خستە ناو

دەستی و لەبەر خۆیەوه گوتی: لەبەیدەنگی شەودا
خەریکبووم لەخێوەتگاکە دوور دەکەوتمەوه، لەناخەمدا
هەستێک دایگرتم، من بەرەو جیهانیکی نادیار دەپۆم و
میرکچی خەونە ئەفسانەییەکانم لەگۆشەییەک لەگۆشەکانیدا
چاوەروانیم دەکات، بەلام قەت لەو بیرانەدا نەبووم ئەو
دیدارەم لەگەڵیدا، بۆ ئەو... کاتەکە ی گونجاو نەبی.

لەو وەختەدا شەکەت و تۆقیو بووم و لەبەردەرگای مالهەکە ی
بەبێهۆشی کەوتم و خۆینم لێدەچۆرا.

خەجی، بەدەنگی نووساوهوه پڕووداوی ئەوکاتە ی بۆ
دەگێڕایەوه: لەم شەوه کێدا، جوولەییەک کەوتە ناو گوندو
سەگانیش دەوهپین.

لەناو پێخەفەکەم پراچەنیم و دانیشتم و موچرکیک خزایە نیو
پەراسووکانم، لەگەڵیدا شەپۆلێکی سەرما هەموو جەستە ی
داگرتم، کاتی دەستەدا لەقاچەکانم، دەتگوت پارچەییەک
شەختەن، هەرچەندە کەش و هەوا گەرمیش بوو، من هەر
دەلەرزیم، هەر حەوت براکەم لەسەر بان و منیش لەگەڵ
باوانم لەحەوشە ی مالهەکەمان دەخەوتم، ئەوان یەک لەدوای

يەك لەسەربانەكە هاتنە خوارەو، لەترسى ھيرشى پيگران
لەحالەتى ئامادەباشى دابوون.

(ھاجان)ى براگەورەم پرتەى ھات و گوتى: ديارە غەريبك
پيى ناوہتە گوند، بۆيە سەگەكان دەوہەرن.

ھەريەكەيان داردەستىكى ھەلگرت و دەرگايان كردهو، لەو
وہختەدا يەكى لەبراكانم ھاوارى كرد: پياويك لەبەر دەرگاي
مالەكەمان كەوتووہو دەنالينى!

دواى چەند ساتيك لەسەرخۆ ھەليانگرتى، ھەنگاوہ
لەسەرخۆكانم، خيراتر كردن و لەژورەكە فانوسەكەم
داگيرساند و بەو پەرى خيراىي پيخەفيكم بۆ راخستى.

لەگەل راکشانەت لەسەر جيگەكەت، دەستت كرد بە كزە نالين
و ئاھوئۆھى پچرپچر، ئەوسا باوكم، ئاماژەى بۆ كردم، كە
برينەكەت تيمار بكەم، بە پەلە.. قوماشيكي سپيم لەگەل
شلەيەكى پاكوكەرى سوور ئامادەكرد.

پوخسارت گرتژ بوو، براكانم بەدەورمەوہ بوون، يەكسەر
برينەكەتم پيچايەوہ، پاشان گلاسيك ئاويشم پيداى.

لەدیمەنەکەتەو، بۆمان دەرکەوت، کە مەملانییەکی خۆیناوی
لەنیوان تۆ و ئازەلیکی دەرندە پروویداوه.

لەسەر جیگاگەت جیمانهێشتی، هەریەکیکیش لەئیمە چوو
سەر جیگەکی خەوتنی خۆی، بەلام من هەر بیدار بووم و
بەردەوام سەیری دەرگای ژوورەکەتم دەکرد، هەستیکی
نادیار دەیگرتمەخۆ، کە یەکیک لەهوی بەر پووناکی کزی
فانووسەکە پراکشاوو پێشترجگە لەو قەت کەسیکی دیکە ئەو
هەستە نادیارە لەدەر وونم نەجولاندبوو، کاتی برینەکەیم
دەپێچایەو، بۆنی دواروژیشم جگە لەو لەهیچ کەسیکی
دیکە نەکردبوو.

لەو ساتانەدا نازانم بۆ هەستیکی دایگرتم، کە من بۆ یەکەمجار
ئەو دلەکی خۆم ناسیوو، ئەو دلەکی باش لێپراھاتم و پێشتر
ملکەچی ناسینی ناسایی من نەبوو، لەو ساتە هەلاتوانە
هەستم کرد، من گوی لەگۆرانیەکی خوش دەگرم، بێدەنگی
شەو دەکات بەمۆسیقایەکی خوش و لەگۆیچکەکانم دەنگ
دەداتەو.

هه‌موو ئەندامه‌کانی جه‌سته‌م گۆشاد بوون و پیمابوو له‌سه‌ر
پیلی چیا‌یه‌کی به‌سه‌وزایی داپۆشراو، روخسارم بووه
به‌گۆلیکی جوان.

ساتی هه‌موویان له‌پرخه‌ی خه‌ودابوون، له‌ناو پیخه‌فه‌که‌ی
خۆم هه‌لسام، سه‌ری په‌نجه‌کانم له‌شانی دایکم داو له‌خه‌وم
هه‌لساند، چرپاندم به‌ گۆچکه‌یداو داوام لیکرد مۆله‌تم بدات
سه‌یریکی بکه‌م و بزانه‌م ناخۆ پیویستی به‌شتیک نیه، هه‌ر
به‌سه‌ری ئاماژه‌ی رازیبوونی بوکردم و دیسان خه‌وته‌وه.

چهند هه‌نگاوێک به‌ره‌و ژووره‌که‌ت رویشتم و به‌ سه‌ری
په‌نجه‌کانم نه‌ختی ناگری فانۆسه‌که‌م به‌رزکرده‌وه و
له‌سه‌رسه‌رت وه‌ستام و به‌وردی سه‌یری روخسارتم کرد،
دوای چهند ساتیک ده‌ستم خسته‌ سه‌ر نیوچاوانت، تایه‌کی
گه‌رمت لیبوو، له‌و وه‌خته‌دا چاوه‌کانت کردنه‌وه‌و به‌په‌له
پیمگوتی: تو باشی... پیویستیت به‌ شتیک نیه؟

به‌قورگیکی وشکه‌وه چرپاندم: ناو

به‌ده‌ستیکی سه‌رم به‌رزکردیته‌وه‌و به‌ ده‌سته‌که‌ی دیکه‌ش
جامی ناوم خسته‌ سه‌ر ده‌مت، به‌یه‌ک قوم ئاودیوت کرد،

جارێکی دیکە بۆم پرکردیتەو، ئەویشت خواردووە و تیربوویت، ئەوسا پارچەیهک قوماشم تەپرکردو کردم بە کەمامەو خستە سەر نیوچاوانت و چوومە دەرەو.

بەیان، دیاربوو لە شەوی پیشوو باشتربوویت، دوای نانخواردن، هەر یەکیەک لەئیمە بەرەو کاری خۆی رویشت و باوکییشم لەگەڵت مایەو.

تا کاتی نیوهرۆ، هەریەکیەک خەریکی کاری خۆی بوو، پاشان گەراییهەو هەموومان لە دەوری خوانی نیوهرۆ کۆبووینەو، باوكم پێی راگەیاندين ، کەتۆ رازی بووی ببیت بەیەکی لەخیزانەکەمان.

کاتی خەریکی نانخواردن بووین، گوتی: ئەمە گەنجیکی کوردەو دەلی ناوم سیامەند سلیقیه، شەوی رابووردوو لەکاتی گەرانیهەو لەناهەنگیکی خەتەنەکردن لەگەڵ تپیی قەرەجەکان، لەلایەن هەندی ناژەلی درندەو هیرشی کراوەتە سەر، بەلی، گورگیک هیرشی کردۆتە سەری و یەکتریان هیناو بردوو و ئەو هی پیکرا کردوو یەتی و توانی

بەخەنجەرەكەى بەرگرى لەخۆى بكات، دواتر خۆى لەبەر
دەرگای مالهەكەمان بىنیهوه.

ئاوړىكى لىدايهوهو گوتى: سیامەند حەوت مندالم هەيه تۆ
هەشتەمىنى .

ئەوسا من و براكانم هەلساينهوهو يەكتريتان ماچکرد، تۆش
دەستى باوكمت ماچکردو خستته سەر نيوچاوانى خۆت،
هەربەمجۆرهش دەستى داىكمت ماچکرد.

شتهكە رابوورد، بەبى ئەوهى هىچ كەس لەئيمه بەبىرى بىت ،
كە ئەمە لەگەل (خەزنەدار)ى دەستگيرانم و كورپى سەرۆكى
خيلهكەمان، دەمانخاته ژاوهژاوىكى بيسوود.

دواى دوو پۆژان، جيا لەهەموو مالهەكانى گوند، هەوالى
بوونى تۆ لەمالهكەى ئيمه بلاوبوووه، خەلكى پرسىارى
تۆيان لەئيمه دەکرد، چون دەبى پياوىكى غەريب كە هىچ
شتىكى دەرباره نازانين، لە مالهەكەى ئيمه دا بژى، بەلام باوكم
پىي دەگوتن، تۆ وهكو يهكيك لەكورهكانى.

كاتى هەوال گەيشته خەزنەدار، بىدوودلى هاته لای ئيمه و
بىزارى پيوه ديار بوو، كاتى تۆى بىنى و بەشدارى كورپى

شەوانەى ئیّمەى، داواى لیكردى مادامەكینی چاكبوویتەو، دەبى لەو ماله بچیتە دەرەو، بەلام توۆ وەلامت نەدایەو، ئەو پریزی تووی لای باوكم زیاتر کرد، بویە خووی وەلامى دایەو و گوتى مال مالى خویتی و تەنها ئەو پریار لەسەر مانەو و نەمانەو و دەدات، ئەویش بە تورەى چوو دەرەو، بەیانى پوژی دواى لەگەل باوكى هاتنەو و بە شیوازی فرمانکردن، داوايان لەباوكم کرد، مادامەكینی بەئەركى خوۆت هەلسایت و ئەویش چاكبوۆتەو، دەبى لەمالهكەى و دەرت بنیّت.

باوكم پیى گوت: سەرکردهمان، سیامەند وەكو یەكیکە لەكوپرانى من..

كوپرەكەشى گوتى: كەواتە با پەلە لەهاوسەرگیریەكە بكەین و چاو و پروانى هاوینی داهاوو نەكەین.

باوكم بەباوهر بەخووبوونەو وەلامى دایەو: كوپرەكەم، من هیچ لاریم لەو نیه.

سیامەند پرووى كرده خەجی و گوتى: ئەو قسانەى لەنیوان ئەوان دەكرا، دەبوون بە ناگرو خویمان بە گویچكەمدا دەكردو

منیش بەبی ئەوەی هیچ قسەیهك بکەم، جارجارە سەیرت دەکەم و قەبارەى ئەو گرژیه دەبینم، کە بەهۆی منەوه لەسەر پوخسارت نیشتبوو.

هەر سەیرکردنیکت ویرانی دەکردم و ئاگرى لەجەستەم بەر دەدا، دەمگوت... ئەمە ئەو تاکە ئافرەتەیه کە توانی لەناخەوه بمههژینی و هەست و نەستەکانیشم لەبەرامبەرى دەشارمەوه، و دەبیته نسیبی یهکیکی دیکە، ئەمە ئەو ئافرەتەیه کە تا بلیی خوشمدهویت و بەتەواوی دلم پییەوه بەند بووو، و جیمدهیلى و دەچیتە باوەشى یهکیکی دیکە، هەنووکەش کاتر میرى مألئاواییه نیکبەتەکە زەنگی یهکلایى کەرەوه لیدەدات، ئەوسا بۆ ئەوەی لەبیدهنگی خۆم دەربچم و پووبه پرووی راستیهکەت بکەمەوه، گەیشتمە بریاری خۆم.

خەجی سەیری دەکرد و ئاماژەى ئەوەی بۆ دەکرد، کە ئەو یهکەمجاره گوئی لەم راستیه دەبی، ئەویش بەو پەرى خوشه و یستیهوه سەیری دەکردو گوتی: پۆژی دوایی بەئەنقەست چاودیریم دەکردی، کاتی تۆم بینی لەدوورەوه

دەھاتى، كۆلۈك دارو چىلكەت بەھۆى گوريسىكەۋە لەكۆلت بەستبوو، بەرەو پروت پامکردو لەتەنىشتتەۋە ۋەستام، ئەوسا تۆش ۋەستاي، دەستتکرد بە سىپىنەۋەى ئەو ئارەقە زۆرەى بەسەر پوخسارە سوورەكەت دەھاتە خوارەۋە.

پىمگوتى: خەجى، تۆگەر خەزىنەدارت خوشدەۋى، ئەۋە پىرۆزبايىتان لىدەكەم، گەر منىشت خوشدەۋى، ئەۋە لەپىناۋ خوشەۋىستىيەكەمان، ئەۋەى پىم بىرى ئەنجامى دەدەم.

خوشەۋىستەكەم لەو پۆژەى بەدىدارت گەيشتىم، لەسەر گۆى زەمىن ھىچ ھىزىك، جگە لەھىزى پەتكرىنەۋەم لەلەين تۆۋە، ناتوانى لەيەكترمان جىياكتەۋە.

لەو ساتانەى خەجى بەتەۋاۋى گۆى بۆگرتبوو و كۆلمەكانىشى سوور ھەلگەرا بوون..

سيامەند لەسەر قسەكانى بەردەۋام بوو و گوتى: ئەۋ ۋەختە تاكە ۋشەيەك لەدەمى تۆدەرنەچوو، بەلام ئەۋ تىپرامانانەت لەھەر قسەيەك كە بۆمنى بلىي پوونتر بوو، ئەۋ ۋەختە دلم خوش بوو و بەپراکردن گەپرامەۋە مالىەۋە، ديار بوو خەزىنەدار

چاودییری ده‌کردم، له نیوهی پینگا پووبه‌پرووم بووه‌وهو پینگه‌ی لیگرتم و گازانده‌ی لیگرتم و گوتی: گهر نه‌ختی پیاوه‌تیت تیدابووایه به نهینی کچیکی به ده‌ستگیرانت نه‌ده‌بینی، که باوکی تووی هینا مال‌ه‌که‌ی خووی و تووی به‌یه‌کیک له‌کوره‌کانی دانا.

خوین له‌ده‌ماره‌کانم هه‌لچوو، نه‌وسا به‌بی نه‌وه‌ی خووم پیبگیری، پیمگوت: خه‌جی تووی ناوی، خه‌جی منی خوشده‌وی و به‌وه‌ی و نه‌ته‌وی هاوسه‌رگیری ده‌که‌ین، من له‌دی نه‌ودام و له‌گه‌ل توو جیاوازم، ده‌بی باش بزانی نه‌مه راستیه‌که‌یه، هه‌ر بویه بینووومه، چونکه هه‌ردوو کمان یه‌کترمان خوشده‌وی و له‌سه‌ر هاوسه‌رگیری پیکه‌وتووین.

نازانم چون په‌له‌م کردو راسته‌وخو، نه‌وه‌موو قسانه‌م پیگوت، نه‌ویش به‌بی نه‌وه‌ی قسه‌یه‌ک بکات تیمرامابوو، کاتی تووی بینی به‌ره‌و لای ئیمه هه‌نگاو ده‌نییت، پیی گوتی: خه‌جی، ئایا.. نه‌وه‌ی سیامه‌ند ده‌ییلی، راسته‌؟.

له‌گه‌ل نه‌وه‌ سه‌رنجه‌ی داتی، له‌وه‌لامه‌ دروسته‌که‌ت تیگه‌یشیت، پاشان پرووی کرده‌ من و ده‌ستی به‌رز کرده‌وه‌و

ويستى مشتەكۆلۈك ئاراستە بىكات، خۇم لىيى لادا، ئەوسا بە
مشت و شەق و پىلەقە كەوتە سەرى ، تا كەوتە سەرى زەوى
و رادەست بوو.

لەو ساتانە كاتى سەيرم دەكرد، تىگەيشتم، لەمەودوا لەم
گونە جىگەم نايىتەو و كىشەى زۆر لەچاوەروانىم دان،
باوكى داويكەم ھەر بۇ دەنىتەو و پىاوەكانى بۇ لىيدانم
دەنىرى ، لەلايەكى دىكە، دواى ئەوھى خەزەدار دىت و ئەو
پرووداوە بەخەلكى گوند دەگەيەنى ، ناتوانم لەم مالاەدا بژىم
و جارىكى دىكەش سەيرى ئەو خەلكە بىكەم ، پاشان
پىمابوو، مانەووم لەناويان، واتا من بەدەستەوەستان
پازىبوومە و لەبەرچاوم بەبى ئەوھى بتوانم لەپىناويدا شتىك
بىكەم، خۇشەويستەكەم دەبىنم بۇ يەككى دىكەى بەبووك
دەبەن .

ھەر گەيشتمەوە مال و بەبى ئەوھى قسە لەگەل ھىچ كەسىك
بىكەم، خۇم ھاويشتە سەرى ئەسپەكەم و وەكو تىرىكى
سەركىش بۇى دەرچووم، بە ھەموو لايەكدا چاوم دەگىرا،

بەلكو ئەو خىوھتگايەى قەرەجەكان كە جىمھىشتبوو
بدۆزمەوہ..

بۇ خوازىنى تۆلەباوكت و پرووبەرووبوونەوہى پياوانى
سەرۆكى خىل، ، بېرىارمدا پشت بەھەندى لەھاورپىيانى
قەرەجم ببەستم.

جگە لەم چارەيە شتىكى دىكەم شك نەبرد، بۆيە بۇ
دۆزىنەوہى نىشانەيەك ، بەئىوہم بگەيەنى، بەھەموو چياو
لوتكەو گەردۆلكەكاندا گەرام؟

لەسەر قسەكانى بەردەوامبوو و گوتى: ئەوسا تىگەيشتەم من
لە پىناو گەيشتەن بە خوشەويستەكەم، لە قۇناغىكى
چارەنووسسازى يەكلاكرەوہەدام، يان بەبى ئەو شكست
دەھىنم، ھەستى شكستھىيانىشەم بە درىژايى تەمەنم
دەمچەوسىنىتەوہ.

سات دواى سات خوشەويستىم بۇ خەجى زياتر دەبوو،
كاتى دەھاتە بەرچاوم، خەزەدار وا دەيگوازىتەوہ، ئاگر
لەناخم بەردەبوو و دەمگوت ھەنووكە خەجى وا تىدەگات من
ئەوم شەرمەزاركردوہ و ازم لەو ھىناوہ، بۆيە كاتىك

دەزگێرانەكەى بۆ گوازتنەوهى دى، ناتوانى هیچ لاریهك بنوینى.

شەو داھات و بەبى ئەوهى بۆ گەیشتن بە خێوھتگایەكان نیشانەیهك بدۆزمەوه، خۆم لەئەشكەوتیك ھەشارداو بە بیربلاوى شەوم تیدا بەسەر برد.

كاتى خۆر لە پۆپەى چیاكپەكان، بلاوبووھو، جاریكى دیکە سواری ئەسپەكەم بوومەوهو بۆ ماوهى سێشەوان گەپام، لەكاتى نێوھەرۆ كۆمەلى خێوھتم لیدەرکەوتن، بە گوشادى بەرھو لایان چووم، كاتى گەیشتمە ئەوى، دەرکەوت ئەمە ئەو خێوھتانه نەبوون كە من دەمویست، بەلكو خێوھتى قەرەجى دیکەبوون.

بەخیریان هینام ، لەوى خواردن و خواردنەوهیەكى زۆر سەرنجى پراکیشام، ئەوسا گوتیان: ئەمە خواردنى ئیمە نیه، بەلكو خواردنى زەماوهندى كورى سەرۆك خیلەكەمانە، دەلین كچىكى جوانى خواستووھو لەكوردستانى هیچ كچىك ئەوهندەى ئەو بووكەى ئەو جوان نیه، كە ناوى خەجییه.

دەستەدا لە شمشیرەكەم، پاشان داوام لێكردن بۆ چون بۆ ئەو گوندەى مالى بووكیى لێیە، پێنمایم بکەن، کاتی ئاماژەى ئەوییان بۆ کردم ، خۆم هەلدایە سەر ئەسپەكەم و بەرەو گوندەكە رۆیشتم.

دەنگی خەجی دەهات و بەداخ و كەسەرەوه دەیگوت:

چەند كاتر ژمیریكى زۆر نیگبەت بەسەرمدای تێپەرین و لەجەنگی ئەو بیروكانە دابووم، كە لەمیشكەدا بوون و لە ژیر زەبڕیدا خەریكبوو، هیژم لەبەردا نەمینى، دەمگوت: سیامەند چی بەسەرھات... بۆ كوی چوو.. ئایا ماقولە سەرۆكى عەشیرەت تۆلەى لێكردبیتتەو... دواى ئەوہى بەم كەنجە شەنگە ئازایە كەیشتم و بەلێنى خوشەویستیم پێدا، چون بتوانم میرد بە كەنجیكى سەرکیش بکەم ، هیشتا بەرینماییهكانى باوكى دەروا، دەبى بەهیزی سامان و شمشیرۆ پیاوہكانى بە زۆرى شووى پێبکەم.

هەموو شتیك منى بۆ سیامەند پەلكیش كرد، ئەو تام و شیرینیەى هەنگوینی لێدەبارى..

ئەو ئازایەتیەى بە بۆنى مسكى پیاویتى بۆندار بوو..

ئەو پاكىتتەيى وئىنەي شىرى داىك..

ئەو خۇشەويستتە بەرزەي وئىنەي بەرزى چيا.

وھكو ئەوھى لەمۆتەكەيەك رابووبم، ھاوارى سيامەند بەزمى زەماوھندى دادپرى و بىنىم بە ئەسپە پەسەنەكەي وەستاوھ، لەبەردەم ئەو شمشىرەي لەبەر تىشكى خۇر بىرقەي دەدا، دەريھىناو گوتى: پياوى مەردوئازاي ئەو زەماوھندە، دەبى ئەو كەسە بىت لەبەردەم ئامادەبووان شمشىر بازىم لەگەلدا بكات.

ماوھيەك وەستا، كەسەك نەھاتە پىشەوھو شوئىنەكە بىدەنگى بائى بەسەردا كىشئا، ئەوسا ھەندى پارەي لەگىرفانى دەريھىناو بەسەر گۆيندەكەي باراند، تەپل لىيداو زۇرنا ژەنراو داواي لىكردن دەست بكنەوھ بە گۇراني گوتن و زۇرنا لىدان، ھەرۇھا رابگەيەنن كە زەماوھند زەماوھندى ئەوھ.

ھەمووان گۆپرايەل بوون و دەستەواژەي شاباش.. شاباشيان دەگوتەوھو سيامەندىش پارەي بو فرىدەدان، پاشان بىنىم، لىم نرىكبووھو گوتى:

خەجی..هێشتا تۆ منت دەوی.

گوتم: بەلێ، سیامەند تەنھا تۆم دەوی.

ئەوکاتە بە جوولەیهکی خێرا، دەستی درێژکردو هەر بە بەرگی بووکیۆه لەجیگەیی خۆم رایکیشام و دوای خۆی، خستیمە لەسەر ئەسپەکهی .

سیامەندیش گوتی: لەوساتە چاره نووسسازانەدا، بۆم دەرکەوت، دوای ئەوی خوشەویستەکهی خۆم و دەستەینا، ئیتر من لەگەڵ کات لەپیشپرکیڤام، جار جارەش ئاوپم لەخوشەویستەکهم دەدایه و دەمبیینی تەواو شلەژاوه، پەوه ئەسپێک بە دوامه وه بوون، بەلام ئەسپەکهم شەرمەزاری نەکردم و لەئەسپەکانی ئەوان خێرا تریوو و مه و دایه کی فرامان کەوتە نیوانمان، تەواو لیمان دوورکەوتنەوه، تا لەچاوان ونبوون.

سمی ئەسپەکهم لەسەر بروسکهی هەورەکان، بەجەسته یه کگرتوو هەماندا دەروویی، هەستیکی بالدار دایده گرتم، که لەژیاندا بەشی رۆحی خۆم و دەستەینا و بە بەشی خۆم

گەیشتم، جگە لەرپڤگای لە دەستەدانی شاژنەکەم، هیچ
رپڤگایەکی دیکەم لە بەردەمدا نیە.

هەر ساتیک لەو ساتانە ی بە ئاگری بیبەشبوون دەسووتام ،
بوو بە شکۆفە ی و دەستەهینان و بردنەووم و بە خەجیم
بەخشی.

هەر بەریەککەوتنی تاسە و سۆزیک ی ونبووم، بوو بە
بەریەککەوتنی تاسە و سۆزیک و خەجیم پیی گرتە خۆم.

هەر ئەسیرینیک ی پەرۆشیی کە پرشتم، بوو بە ئەسیرینی
بە یەکگەیشتن، لە حزووری خەجیدا پرشتم.

هەر ویردی عیشقیک، کە بە خەیاڵم داهااتبوو ، بوو بە ویردی
ئەو عیشقە ی، بو خەجیم گوتوو،

ئەو خەجییە ی مانای پیاوہتی فیڕکردم، فیڕی کردم چۆن
خۆشەویستی دەبیّت بەکیشە،

فیڕی کردم چۆن سەما بکەم و گۆران ی بلیم و لە یەک کاتیشدا
بگیریم و پیبکەنم.

کاتی بە خۆشەویستی خەجی سەرسامبووم، چیژی
درەوشانەوہ ی ئەسیرینی حەزم لە چاواندا زانی.

ئەو خەجىيەى پيشنەۋەى بيبينم، جواناترين ئاوازم بۆ
ژەنى..

ئەو خەجىيەى پيشنەۋەى پيبيگەم خۆشترين گۆرانيم بۆ
چرى..

ئەو خەجىيەى لەنووستنم و لە بيداريم و لە پيكنينم و
لەگريانم ئامادەبوو،
لە ئاسمانم، بوو بە مانگيک...

لە بيبانم بوو بەدرەختى گوليک،

ئەو خەجىيەى بۆ کردنەۋەى تریپەکانى دل ھات، پاشان
مۆرى خۆشەويستىيەكەى خۆى لەسەر دانا.

بەمجۆرە لەگەل خۆشەويستەكەم ھەستەمکرد، ئيمە
جىھانىكى بيبارانى وشكمان لەدواى خۆمان جىھيشت،
چووينە ليۋارى جىھانىكى ئەفسوناۋى، كە خشتەكانى
بەترپەكانى دلمان بونىادنرابوو.

ھەموو ريگاكان لەبەردەممان كراۋەبوون، چيا سەوزەكان
خۆشى مۇسقاكەيمان بەگويچكە دەدات،

لەسەر پڕیگاگانمان درەختەکان لەخۆشیاندا سەما دەکەن،
گۆلەکان ھەموو ئەو بۆنە خۆشەیی ھەیانبوو بەسەر ئیلمەیدا
دەپڕژینن، تا بالنەدەکانی ئاسمانیش بەشدارێ
زەماوەندەکەیی ئیلمەیان دەکرد.

ئەوکات گویم لەدەنگی خەجی بوو دەیگوت: لەسەر خۆ
خۆشەویستەکەم، وا بەخاکی دنیایی گەیشتین.

خیرایی ئەسپەکەم کەمکردەو بوو نەختی پشوودان، چاوم
لەشوینیک گێرا، خەجیش شەکەتی پێوەدیاری بوو، تا
ئەسپەکەش دواي ئەو ھەموو مەودا سەختەیی پریبووی و
ئیمەیی ھەلگرتبوو و تا ھیزیشی تێدابوو غاریدابوو، تەواو
ماندوو ببوو.

گەیشتینە شوینیکی پڕ لەدرەختی بەرو و شابەر و
شۆرەبی و دارەوھن، ئەسپەکەم بەرەو پۆپەیی ئەو چیاہیی
بەردەمان تاودا، کاتی وەستا، لێی دابەزیمە سەر زەویەکە،
بۆ یەکەمجار لەسەر ئەسپەکەم سەیری جادوبازەکەیی خۆم
کرد، دیمەنیکی چەند جوان بوو، لەگەڵ ئەو تێرامانانە

هەستم بەرپادە بەرپرسیاریتی کردارەکی خۆم کرد و خەجی پێیەکانمی خستە سەر ڕیگای ژیانیکی سوودمەتر. لەپی دەستەکانم خستنه ناو لەپی دەستەکانی، لەپر لەسەر ئیقاعی ئەو کراسە سپیەیی بووکی، وینەیی بەفری چیا بەرزەکانی کوردستان، لەباوەشی خۆم بینیه‌وه.

ئەسپەکەم لەدرەختی دارەوێنەکە بەستەوه و دەستی خوشەوێستەکەم گرت، گەرەین، تا شوینیکی گونجاومان بو تێداحەوانەوه دۆزیه‌وه.

کاتی لەسەر پشت ڕاکشام، لەسەر جەستەم، هەستم بەچیا یەک لەشەکەتی کرد، پشتەدا بەقاچی خوشەوێستەکەم، ئەویش پەنجەکانی خستنه ناو قژم. بۆیە کە جار چیژم لەتامی هەنگوینی خوشەوێستیم وەرگرت، هەستم کرد، ئێمە لەدنیاترین گوشەیی زه‌ویداین.

بۆرژام و لەبەر خۆمەوه دەمگوت : مادامە کینی دەستی خەجیم لەناو دەست دایە، ئەوه هەموو جیهان ملکەچی منە، خەجی سەرتوویژی ژیانەو باشتترین رۆژەکانی ژیانە.

بەیهکەوێ جیهانی تایبەتی خۆمان دروست دەکەین: چەند مندالیک لەشیووی خۆمان دەخەینەو، کۆری یەکەم ناوی (شەمزین) و بەناوی باوکم دەبی، کچی یەکەمیشم ناوی (بەهرۆن) و بەناوی دایکم دەبی، فییری پراوی جەنگەل و مەلە ی پوو بارەکان و ئەسپسواریان دەکەم، فییریان دەکەین کە خۆشەویستی دلی جەستە ی ژیانە و ژیانیش بەبی خۆشەویستی، جەستە یەکە بەبی دلە.

خەجی گوتی: ئەو ساتانە زۆر بەخۆشی بەسەرمددا تێدەپەرین و پێشتر قەت نەمدیبوون، هەستم بەهیزی دلنیابوون و ناسوودەیی دەکرد، لەگەڵیدا تیگەیشتم کە باشم هەلبژاردوو و لاپەرەیهکی نوێ لەپەرپراوی ژیانم کراو تەو.

کاتی سەیری خۆشەویستەکی خۆم دەکرد، پالی بەقاچم داو و چاوی چۆتە خەو، هەستیک دایگرتم، کە هیژەکە ی لەهیزی هەموو ئەو چیا یانە زیاترە کە دەوری ئیمەیان داو.

بەشى چوارەم:

لەلووتكەى ئەو ھەستانەى دلم پىيان خوش بوو، نازانم چۆن چەند بزنەكیویەكم بینى دەپۆیشتن و ئاسكەمییەكى جوانیشیان لەگەلدابوو، سەرنجیان پراکیشام.

بزنەكیویەكانم ژماردن ، ھەوت بوون، دواى كەمىك ئاسكەنیرەكى شەل، كویر، قوچ شكاو، دەرکەوت و لەپیشەوہى ھەمووان دەپۆیشت، بە زۆرى لەبەرچاوى ھەموو ئەو بزنەكیویانە توانى ئەو ئاسكەمییە جوانە بوخۆى دابری و پیش خۆى بدات.

ئەمە لەبەرچاوم شتیكى نامۆ بوو، ئەو ھەموو بزنەكیویە چۆن ئەمەیان قەبول کرد و ئەو شەل و كویرە چۆن توانى ئەو ئاسكە نەرم و نیاانەیان لیبسینى؟!

لەپر ھەستم بە تنۆكى بەراوردکردن کرد، تكەى كرده سەر دلم، ئەمەم پیخۆش نەبوو، كەچى لەو بەراوردکردنە

نادروسته بەردەوامبووم، لەدلى خۆمدا گوتم: ئەى منيش
حهوت برام نەبوو، دواتر هەر وهكو ئەو ئاسكەنيەرە، چۆن ئەو
ئاسكەنيانەى بۆ خۆى جىباى كردهوهو بردى، بەمجۆرهش
سيامەند توانى بەزۆرى منيان لىبسىنى و بۆخۆيم ببات ؟.

من لەخەيالى ئەو بەراوردكردنە دابووم، خۆم پىپرانەگىراو
دامە پرمەى گريان، بەبى ئەوهى ئاگاداربم كه فرمىسكهكانم
وا دەپژىنە سەر پوخسارى خۆشهويستهكەم.

سيامەند، زەردەخەنەيهك خۆى خسته سەر پوخسارى و
گوتهى: هيژاكەم، كاتى هەست بە دلۆپى شەونمى چاوهكانت
دەكەم و پوخسارم تەردەكات، وا تىدەگەم، ئاسمان دەبارى،
چاوهكانم كردنەوهو لەپرسەيرىكى جەرگەى ئاسمانم كرد،
هيچ هەورو بارانىكم نەبينى.

دواى ئەمە راپەریم و تۆقيم، تىگەيشتم ئەو فرمىسكانەى
پوخسارم تەردەكەن لەچاوانت دىنەخوارەوه.

نازىزەى دلم، لىت ناشارمەوه، ئەمە ترسىكى گەورەى خسته
دلم، وا تىگەيشتم، لەميانەى ئەوكاتەى لەخەودابووم،

زانىوتە كە بېرىرى ھەلاتنت لەگەل من ھىشتا زووبووە و
ھۆكارەكەى سۆزىكى ھەلچووبووە و پەلەت تىدا كردووە.
خەجى گيان... ئەو ھەستە پوخاندى، ھىچ شتىكم لە دەورى
خۆم نەبىنى، لۆمە و گازاندى زۆرم لە خۆم كردو گوتم:
سيامەند، چۆن دەبىتە ھۆى ئازاردانى ئەو تاكە ئافرەتەى
خۆشتوىست و دلت بۆى لىيدا، دەبوو پىش ئەوھى ئەو
بېرارە بەدەيت پەلە نەكەيت، دەبى تا دەتوانى لەژيانىدا
دەخۆشى بەكەيت، بەلام سيامەند، تۆ بۆ ئەوھى و دەستى
بىنى، تەرازووى خۆوىستىكەت بەسەرتدا زال بوو،
ئەو تە... ھەنووكە لەسەر ئەو كارەى ئەنجامى داوە و
كەسوكارى خۆى جىھىشت، فرمىسكى پەشىمانى دەپىژى.
سيامەند چۆن پىگەت بەخۆت دا، ببىتە ھۆى ئەو ھەموو
ئازارەى، نەتدەزانى خەجى ھىشتا بچووكە و تازە گولپىكى
بىست بەھارىە، چۆن ئەوئەندە دلپەق بوويت و پىگەت
بەخۆت دا لەباوانى و براكانى جيا بەكەيتەو و لەچۆنىەتى
ژيانى پۆژانەى كە لەسەر ئاوازو شىوازەكەى خۆى گەورە
بوو، تۆ ببىبەشى بەكەيت و زەماوئەندەكەى لى تىكبەدەيت.

سيامەند، خۆزگە لەژيانى ئەو دانەدەبووى، خۆزگە دەبوويت بە نيچيرى هەردوو شەويلاكى ئەو گورگە ھارەى تا مالەكەى بەدواتەوہ بوو..

دەتگوت دەزانى، بۆ ئەو مەرگەساتەت دەبات كە پيى گەيشتى.

سەرى خۆى بەرزكردەوہو بۆ دوورى پوانى و چاوہكانيشى پىر ئاو ببوون، وەكو ئەوہى بە چىرپە لەگەل خۆى قسان بكات، گوتى: وەكو ئەوہى خەونم ديبي و لەو خەونەم ئەمە پروويدابى، باش ئەو ساتە بە نازارانەم لەيادە، دەستم بۆ دەستەكانت دريژ كرد و دەستمكرد بە ماچكردنيان و داواى ليىبووردنم ليىت كرد: خەجى ئەوہى سەبارەت بەتۆ، لەمن پرويدا، داواى ليىبووردنم ليىدەكەم، لەقەبارەى ئەو كارەساتەى بەسەرتۆم هيىنا، لەئەنجامى خۆپەرستيم بۆ وەدەستهيىنانت تيىدەكەم، بەلام نازيزەكەم بە دلەگەورەكەت ليىم ببوورە، بيىبەشيم لەسۆزى داىك، لەسەر هيىزى خۆشەويستيم بۆتۆ پەنگى داىەوہ، ، ھەموو ئەو سۆزە ونبووەى داىكەم كە ليى بيىبەش بووم، لەميانەى

خۆشەوێستیم بۆتۆ، قەرەبووم دەکردەو، خۆشەوێستیم بۆتۆ، بوو بە دیوێزمەیهک، هیچ سنووریک نازانی.

بەمجۆرە بارودۆخی پەرۆردە سەختەکی من وای دروستکردم، هەموو شتیکی دەبەخشم یان هیچ نابەخشم، یان بەهەموو توانا و ئەوەی هەمە بەرەو خۆشەوێستیهکەت دەخزیم، یان بێخۆشەوێستی دەژیم، بەمجۆرە ئەوێم بۆ ئەو نافرەتە دەوێست کە دەبوو بە هاوسەرم، هەموو شتیکی پێیبەخشی یان هیچم پێنبەخشی، بەو پەڕی خۆشەوێستیهوێستی منی خۆش بوی یان قەت منی خۆش نەوی، سەرداری هەموو جومگەکانی ژیانم بکات، یان بێ ئەمە.

خەجی پێکەنی و گوتی: گیانەکەم وا مپراھینای و هەر بەمجۆرەش دەمینیتەو، گەر بەمجۆرە نەبووایە، هەنووکە بەیەکەو هەنگوینی ساتەکانی سەرتوویژی عیشقمان نەدەچیژت.

وێکەو ئەوەی یەکەمجاری بێ جوانیەکی بدۆزیتەو، بە حەزیکێ قوولەو سەیری چاوەکانی کرد، پاشان دەستی خستە ناو دەستی و پەنجەکانی لەیەکنالان و یەکتریان گرتە

باوەش، پاشان بە بەدەنگىك ھەمووى خۆشەويستى
ليدەبارى، ھاوارى كرد: لەبازنەى ئەو ساتە نىگبەتانەى
خۆيان خزانە قوولايى ناخم، چەندە كەساس بووم،
داماوترين بوونەوەر بووم لەسەر زەوى، كاتى ديسانەوہ بە
خەيالم دادى من دواى ئەوہى وەدەستەمھيناي، لەدەستم
دەچى، لەدەستدانى تو يەكسانە بە لەدەستدانى تەواوى
ژيانم، بەخەيالم دانەدەھات، بتوانم بەبى تو يەك ھەنگاو
بەرەو پىرەوہەكانى ژيان بەاويژم، بەلام قولپەكانى ژيان
بەئاراستەى دەمارەكانم دەستيان بە بەرزبوونەوہ كرد.
وہكو ئەوہى بولبولييك بخوينى دەنگە خۆشەكەت
لەگوپچكەمدا خویندەكەى ببیت بە قسەو بەردەوامبوو:
بەلكو خۆشەويستەكەم من زۆرم خۆشويستى و ھىچ
بوونەوہريك ناتوانى لەپىيارەكەم پاشگەزم بكاتەوہ،
سيامەندگيان من بۆتۆم و تۆش بۆمنى، من ھەموو دنياى
تۆم و تۆش ھەموو دنياى منى.

كاتی ئیমে لەسەر چیاکە دەسرهوتین، تەنھا بەچاوی عاشق
سەیری جوانیی سرووشتم دەکرد، هەنووکە بەهای ئەو ساتە
بەنرخانە دەدۆزمەوێه کە لەگەڵ تۆی بەسەر دەبەم.

هەموو ئەوێ لەسرووشدایە لەبەرچاوم ئەفسوناوی بوو،
ژیان لیھاتنیک خۆی خستە جەستەم، پیشتر پێی ئاشنا
نەبووم.

خەجی گوتی: نازانم بۆچی ئەو بەراوردکردنە بازیدایە
خەیاڵگەم، خۆم لەو ئاسکەمییە و براکانی خۆشم لەو
بزنەکیویانە ویناکرد و تۆشم لەو ئاسکەنییە شەلە ویناکرد.

سیامەندیش گوتی: ئەوسا بیروکەیی کوشتنی ئەو
ئاسکەنییەم بۆھات و تا لەم بەراوردکردنە پزگاری ببی و
کەللەسەرەکەیی بۆ خەجی بینمەو، لەجیبەجیکردنی ئەو
بیروکەییە دوودل نەبووم، یەکسەر گوتم: ئەو ئاسکە نییە
شەلە ئەو ئاسکەجوانەیی بۆ کوی برد؟

ناماژەیی بۆ شوینەکە کرد، پاپەڕیم و گوتم:
خۆشەویستەکەم، هەنووکە کەللەسەری ئەو ئاسکەنییەت بۆ
دینم.

رۆیشتم و به‌دوای بزنه‌کیویه‌کان گه‌رام، تا دۆزیمه‌وه، له‌شوینی خۆم چه‌سپیم و چه‌ند جاریکم ژماردن، تا چاوم كهوت به‌م ئاسکه‌نییره شه‌له‌و به‌بی ئه‌وه‌ی بزنه‌کیویه‌کان شتیك بکه‌ن، ئاسکه‌ نیانه‌که‌م لیس‌ه‌ندن.

له‌خه‌یا لگه‌مدا ئه‌و به‌راورد‌کردنه‌ی خه‌جی دووباره‌ بووه‌وه، کاتی سه‌یری جه‌سته‌ی ئه‌و ئاسکه‌نییره شه‌له‌م ده‌کرد، له‌دلی خۆمدا گوتم: خه‌جی به‌سه‌یرکردنی تو به‌مجۆره‌ منی هاته‌ خه‌یال، به‌لام من هاتم، تا بوئه‌و و بوخۆم به‌سه‌لمینم، تو سیامه‌ند نیت.

پاشان تیریکم ده‌ره‌یناو ئاراسته‌ی جه‌سته‌یم کرد، له‌گه‌ل جیگیر بوونی تیره‌که‌ له‌سکیدا، به‌و په‌ری هیزه‌وه‌ پاپه‌ری، ئاسکه‌جوانه‌که‌ش چوووه‌وه‌ ناو ئه‌و بزنه‌کیویه‌کانه‌ی ئه‌ویان به‌ره‌و پانتاییه‌که‌ راپیچ کردبوو، به‌و په‌ری خیراییه‌وه، خه‌نجه‌ره‌که‌م ده‌ره‌یناو بازمدایه‌ سه‌ری و ته‌واو له‌سه‌ر جه‌سته‌ی نیشتم، به‌لام کاتی خه‌نجه‌ره‌که‌م خسته‌ سه‌ر گه‌ردنی، هیچ له‌زه‌ینم دانه‌بوو، له‌په‌ر پاپه‌ری، به‌وه‌مه‌وو هیزه‌ی تییدا مابوو، له‌جه‌سه‌ته‌ی خۆی دوور خسته‌مه‌وه‌و

تییەهەندام و گلۆر بوومەوێ ناو دۆلیکی قوول، تا کە و تەمە
سەر درەختیکی و شکبوو و پەلیک وینەهێ پرمیک لە پشتم
چەقی.

ئاوڕیکی لە خەجی دایەوێ گوتی: لەو ساتە نیگبەتانه داو
خەریکبوو دوا هەناسەم دەدایەوێ، چاوەکانم بە ئاسمانی
ئەو دۆلە قوولە دەگیڕا، بەلکو دوا نیگای مائناوایی لەتۆ
و دەست بێنم، چەندم حەز دەکرد پڕ بەگەرۆوم هاوار بکەم:
خەجی... خەجی...

بەلام تا دەهات دەنگم سات دواي سات کزتر دەبوو.
خەجی بە دەم شاردنەوێ فرمیسکەکانی و لیک
قووتدانەوێ، ئاهیکی هەلکیشاو گوتی: کاتی لە دواوژی
ئەو ژیانە نووییەم ورد دەبوومەوێ لە کازیرەکانی هەوێ
دابووم، لە پڕ هەستم بە بڕندەیهک کرد، دەخزایە ناو جەرگم،
لەئەنجامیدا پراچەنیم و هەموو پیتەکانی ناوت لە دەم پارچە
پەربوون.

هەر ئەندامێکی جەستەم سلەمیەو و بۆ لای راست و لای
چەپم رامدەکردو پیتەکانی ناوت لە دەم دەپەڕین: س س ی
یا م ن د .

دەنگم بەسەر هەموو لاکان دابەش دەبوو و هەستم بە
(قەلەرەش) یەک کرد بەسەر سەرمەو دەسوپراو راوی دەنام،
مەترسی زیاتر دەکردم .

سیامەند گیان، هیچ بوونەوهرێک ناتوانی قەبارەیی ئەو ترس
و تۆقینەیی بەخەیاڵدا بێ، کە هەموو جومگەکانی جەستەمی
گرتبوو، تووشی هەناسەپرکی ببوو و لەو درەختەو بۆ
ئەو درەخت و لە تاشەبەردەو بۆ ئەم تاشەبەرد و لەو
قوولاییەو بۆ یەکیکی دیکە رامدەکرد.

بۆ ئەو دەرفەت بە خەیاڵگەم نە دەم، نە بادا بە پشیوی و
پیشبینی و بۆچوونەکان بمسوتینی، حەزم بە وەستان
نە دەکرد، چەندە حەزم کرد گەر بمتوانیبایە ئەو خەیاڵگەیم
نەهێشتبایەو لەناردنی هەر بۆچوونێکی تۆقینەر لەو
بۆچوونانەیی لێی پرپوون، لەبەر خۆمەو دەمگوت:
سیامەند... من لەکویم.... کە دەترانی ژیانم بەبی تۆ،

شەویکی دیمەرۆکی درێژەو هیچ پوژێکی بەدواوە نیە، بۆ
لەم تەنھاییە جێتھێشتەم .

وا بۆی دەچووم، ھەرشتیکی چاوم پێی بکەوی دەبی تۆبی،
کاتی بۆشی دەچووم بیهیوا دەبووم، لەکە لەبەری ئەو ساتە
تۆقینەرانی، ھەموو شتیکی لەبەرچاوم دەخولانەو، تا قاچم
بەر بەردی کەوت، جەستەمی خۆم بینێوە، بۆ خوارەووی
لیژاییە کە گلۆر دەبیتهو، جەکانم دران و خوین لەدەست و
ئەژنۆکانم ھات.

ئەوسا تەنھا، بەناچاری خۆم پادەست کردو بەزیم، توانای
ھیچ جوولە یەکم نەما و ھیژم وەبەر نەما، چنگم لەچەند وردە
بەردی کداو وەکو ئەووی بارگەمی ئازارەکانمی پێ بەتال
بکەمەو، لەناو لەپی دەستم بە توندی گووشیم، لەپر بەھەموو
ھەستی کەمەو دەنگی جوولە و نوزە یەک وریای کردمەو،
چاوەکانم زەق بوونەو و ھیژم دایەو بەرخۆم و لەسەر
قاچەکانم وەستامەو و توانیم جەستەم لە لیژاییە کە بینمە
دەرەو، ھەموو ئەندامەکانی جەستەشم لەتاو ئازارو
تۆقینەو دەلەرزین.

بە ئەسپایی ھەنگاوم دەنا و بۆ گەیشتن بە شوین ھەست و
خوستەكەش پەنام بۆ گویچكەكانم بردو زانیم لیبی نزیك
بوومەتەو، گەیشتبووم بەسەرەوێ چیاكە، چاوم
بەبزەكیویە شەل و كوێرەكە كەوت و دیار بوو تیریك
پێكابووی و لەخوینی خوێ دەگەوزی.

چاوم بەھەموو لایەكدا گیرا، ئاسكە جوانەكەو بزەكیویەكانم
نەبینی، نیشانەكانی نیگبەتیم لیدەرەكەوتن، گریان قورگی
گرتم و دامە پرمە ی گریان، دیسانەو، سەیری ئاسكەنیڤرە
زامارەكەم كردەو، بینیم ھیشتا دەجوولی و تیمرا دەمی،
كاتی لەچاوی یەكتر راماين، ھەستیكي نامۆ دا یگرتم،
دیمەنەكە لەبەرچاوم جیگە ی سەرسامی بوو و جیگە ی
پرسیار بوو، دەمگوت كاتی ئاسكەنیڤرەكەت پێكاو
ئاسكەمیڤرە جوانەكەش گەرایەو ناو بزەكیویەكان، ئەدی
ئەو بۆ نەگەرایەو لام؟!

ئەوسا قسەكە ی تۆم وەبیر ھاتەو، كاتی دەتگوت، سەری
ئەو ئاسكەنیڤرەت بۆ دینم، ئەمە ترساندمی، بەلام ناچاربووم
بەدوای ئاسەواری ئەو پارا ییانە ی لەمیشكم دابوون بكەوم،

هەستى خۆم پراگرت و دەتگوت دەستىك گەدەم دەگرى و
خەرىكە دەىگوشى، لەگەل ھەر جوولەيەك سەرى خۆم
دەسووراند، بە نادلى سەرى خۆم سوپراندەو و چاوم كەوت
بەم لىژاييه، پەنگە ئەو ئاوردانەويە، سەد جوولەى خىراى
خاياندى، دلم داخوريا، داخوريايىك لەگەلدا هەستم بە
وشكبوونىكى نائاسايى لەقورگم كرد.

تا هيزم تىداوو، بەدەم هاواركردنەو، سەرم بو ناسمان
بەرزكردەو، ئاھ..ئاھ...ئاھ، پاشان دامە پرمەى گريان،
بەھەردوودەستەكانم قىژى خۆم و بەنينۆكەكانيشم
پروومەتەكانى خۆم رنپەو.

تا دوا ساتەكانيش، نەمدەويړا ھەنگاويك بەاويژم و
سەيرىكى لىژاييهكە بكەم، بەلكو ھەموو ئەو شتانەى
لەيادگەم كۆ ببوونەو...بىن بەخەيال، بەلام من لەترسى
ھەمان سات، لەخۆم رانەدەديت ئەو سەيركردنە لەژىر ئەو
دۆلە قوولە، دەكەويته سەر تو، بەلام كاتى ئەو نالينەى تو
لەخوارەو ھاتە بەرگويم، سنوورىكى بو ھەموو پشيوپەكانم
داناو ئەو شتەى لەگەل خۆم يەكلايى كردەو، بەھاوارى تو

کاتی بە دەنگە شکستەکەت، بانگی منت دەکرد ئەو
هەنگاوانەم نا، بۆ ئەوەی بەچاوی خۆم پەلی ئەو درەختە
وشکە ببینم ، که بەر پشتت کەوتبوو و لەسینەت
دەرچوو بوو.

گوتی: لەقوولایی ئەو ساتە دوا مائناوایانە ، حەزم لەهیچ
شتیک نەدەکرد، جگە لەوەی، لە سەیرکردنت تیربم، کاتی
بەرھەڵستی شەپۆلی ئازارم دەکرد، بەناوێ جۆانەکانیی
لەخودا دەپارامەو، لەسەرەوەی دۆلەکە سەرت دەربینی،
بەلکو سەیرت بکەم و سەیرت بکەم و سەیرت بکەم، پاشان
بۆ دواجار بەچاوپروونی و ئاسوودەیی دەروون، چاوەکانم
لیک بنیم .

گوتی: لەم شینەییە شپرزەییە، لەپەر منت بینی، بەئەسپەکانی
حەوت براکەم لەسەر ئەسپەکانیان هەناسەپرکییان بوو و
دەوریان دابووم ، سەیری هەموو لایەکیان دەکرد.

دوای کەمێک لە ئەسپەکانیان دابەزین ، بەبەژنەکانیان
دەوریان دام ، ئەوکاتە ئاماژەم بۆ خوارەووە کرد، هەموویان
بەیهکجار بۆ سەیرکردنت هەل پەیان کرد.

تەنگەتاو بوون و بە ھەموو پێگایەك ھەولیاندا بگەن بەتۆ و پزگارت بکەن، ھەریەکیان چوو لایەك، بەلام دواي کاتژمێریك گەرانەو ھەو نیشانەي بیهیوایی بەروخساریانەو ھە دیار بوو.

سەر سوپرانیکی بەھیزم تووش ھات و لەئەنجامی کەوتە سەر زەوی، نازانم ئەمە چەندی خایاند، بەلام چاوم کردەو ھەو بینیم ئاو دەپەرژیننە سەر دەموچاوم، ئەوسا بینیم کاتی سەیری ئەو دۆزەخەیان دەکرد، ھەریەکیان فرمیسکی پیاوانەي بەچاوانەو ھەو و دەیانگوت: ئەمە چیاي (سیپانی خەلاتی) بەرزە و ناتوانین پزگاری بکەین.

یەكەمجارم بوو ببینم، برا بەھیزەکانم بگرین، بە ئائۆمیدیەو ھەو شەقیان لەرانیان دەدا.

(ھاجان) ی براگەرەم ھاتە پێشەو ھەو ھاواری کرد: سیامەند، ھەي جوامیرەكەم، ئیمە لەسەر گیانی بریەتی، بەلینمان پیتداو ھیشتا لەسەر بەلیننی خویمانین، بەلام بەھەقی ئەو بەلیننەي داومانە، ناتوانین شتیك بۆ رزگار بوونت بکەین، شتەكە لەسنووری توانای ئیمە دانیه.

دوای كەمێك بێدەنگی، وەكو ئەوەی لەناو بیرێك بێت، دەنگێکی پچرپچر هات : خەجی، پاسباردەیی منە بو ئێو، بەهەقی ئەو خودایەیی جگە لەو خودایەکی دیکە نیە، داواتان لێدەكەم ، لەگەڵی باش بن و قسەییەکی ناخۆشی پێمەلێن.. ئەمەش ئەسپەكەمەو خەجیی سوار بکەن و بێگەریننەو بو مال.

لەژێر خەرمانێك ترسی بێدەنگی، بەنارەزاییەو سەیری یەکتیان دەکرد، وامان هەست کرد، ئیتر تەواو و هەموو شتیك بەم كۆتاییە رهشه گەشتوو.

لەوپەری ئەو بیئومیدیە تاریکەیی خۆم پادەستی کرد، لەگۆشەییەکی نادیارەو هەستم بە فوووییکی نادیار کردو لەناخی دەرووندا چرای ژیا نیی کۆژاندەو.

هەموو بەرزایی چیاکانی کوردستان، کە بەسواری ئەو ئەسپە پێیدا رویشتین، لەبەر چاووم بچووک بوو و وردوخاش بوون.

هەموو ئەو سەوزاییە فراوانەیی سەر پانتاییەکانی زەوی، رەونەقی ژیا نیی لەدەستداو بەرگی ماتەمینی پۆشی، هەموو

شتىك لهدورم كهرستهى خاوى ژيانى لهدستدا، ئەوسا سيامەندگيان، خۆم پىچايەوہو بۆنىكم لىھەلدەستا بۆ يەكەمجار بوو ئەو بۆنە بكەم ، وەكو ئەوہى بۆنى مردن بىت، لەو ساتانەدا بۆم دەرکەوت كە مردنیش بۆنى خۆى ھەيە، سا لەبەر ئەوہى تىكەل بوو بە بۆنى گەيشتن بەتۆ بىئەوہى بمترسىنى بۆنم كرد.

براكانم دوا ھەنگاوى بىھيواييان بۆ لای من ھاويژت، دەستى منيان گرت و جەستە لەرەكەميان پىشخۆياندا، تا گەيشتمە ئەو ئەسپەى لەبەرچاومان رەنگى تەلخ بوو، كاتى خەريكبوو سواری ئەسپەكە دەبووم، جاريكى دىكە قورگم گىرا.

ھەستىك دايگرتم ، تۆ لەو لىژايىھە قوولە لەپر دەرەكەوى و بە بەژنە درىژەكەتەوہ غار دەدەيت و لەبەردەمم بازيك بۆسەر پىشتى ئەسپەكەت دەدەيت ، پاشان وەكو بروسكە بۆى دەرەچى، منيش وەكو چەند سعاتىك پىش ئىستا بەھەردوو دەستەكانم لەدواوہ پىشتت دەگرم.

ئەسپەكان بەوردەھەنگاو دەستيان بەرپوشتن كرد، بەبى ئەوہى يەكجاريش بویرم سەيرى بەردەمى خۆم بكەم، ھەر

سەیری ئەو گۆشەییەم دەکرد، پیموابوو لەهەر ساتیکدا
رەنگە ئەو قوولاییە جیبیلی و غار بەدەیتە لای من.

لەحالیەتی پشت لەتۆکردن بووم، نەمدەتوانی خەیاڵی
پوودانی ئەو دەرناسایە بکەم.

کاتی ئەسپەکان ئیمەیان لەبۆنی شوینەکە دوور دەخستەو،
بۆ ئەوێ فرمیسکەکانم بسپرمەو دەستەکانم بەرزکردنەو،
پاشان بە نەینییەو تەوانیم خەرخالە زێرینەکەم فریبدەم سەر
زەویەکە، دواى نەختیکی دیکە پۆیشتن، لغاوی ئەسپەکەم
توند کردەو بە دەم وەستاندنیەوێ گوتم: لەو شوینەى
لیی بووین خەرخالەکەم جیهیشتوو، هەر ئیستا دەیهینم و
دیمەو.

ئەسپەکانیان وەستاندو بەسەر لەقاندنیەوێ رێگەى چوونیان
پیمدا، ئەوسا سەری ئەسپەکەم سوپاندەو و نەختی خیرام
کرد، بەهاویژتەنى هەنگاوە راستەقینەکانم بۆ لای تۆ،
خۆشییەك دایگرتم.

کاتی پیم خستە سەری قوولاییەکە، بەدەنگیکی نوساوەو
گوتم: سیامەند... خۆشەویستەکەى گیانم، ئەو هاتمە لات.

بەئەستەم دەنگت هات و گوتت: خەجی... نەخیر، مەیه
پێشەوه، من بە دەستی خۆم نەبوو، ئەوهی من بەناچار
پروویدا.

دەستم بۆ دەسەسپەرە لیۆزپەرەکم درێژ کرد و چاوم پێی
بەستەوه، پاشان بەناوی تۆ، هاواریکی گەرەم لێتەقیهوه و
ئاوازی سەدایەکی گویچکەمی تەنیهوه، خۆم بینیەوه،
جەستەم بەر جەستەت کەوتوو. لە میانەیی بەرھەڵستی و
ژەنەکی ئەو نازارەیی لەئەنجامی تیچەقینی پەلیک لەو درەختە
بە کەلەکەمەوه، بەزەحمەت توانیم دەسەسپەرەکە لەچاوانم
بکەمەوه و تیر سەیرت بکەم.

ئەمۆستیلەیهکم لەپەنجەم دەرھینا و توانیم هیژ وەبەرخۆم
بینمەوه و بیخەمە ئەو پەنجەیی دەستی چەپەت کە
لەھەموویان لەدلت نزیکتر بوو.

ئەوسا لەسەرەوه بەژنی براکانی خۆم بینی، بەو هیژەو
دەنگەیی وەبەرەم ماوو بانگم کردن:

برا ئازىزەكانم داواى لىبوردنتان لىدەكەم، بەلى داواى
لىبوردنتان لىدەكەم، بۇئەۋەى سيامەند تەنيا جىنەھىلم،
جگە لەم رىگەيە ھىچ رىگايەكى دىكەم شك نەبرد.

****

كۆتايى

عبدالباقي يوسف

سیامند و خجی

روایه

ترجمه:

علي صالح میران

2020

بەردەوام پيى دەگۆتم: ئيىمە بۆ دەرد و مەينەتى خەلقاوين،
پۆشاكى بەرىن و زىر دەكەينە بەر و ئارەقەمان لەجەستە
دەچۆپى، بۆيە بەردەوام جلو بەرگمان تەپە، ھاوینان بە
ئارەقەو زستانانىش بە ئاوى باران.

ئيمە پۆلەى شاخانىن...

گوچكەمان لەسەر گرمەى ھەورو بروسكەكان پراھاتووە..
چاوەكانىشمان لەسەر بينىنى ھەورى پەش و چەخماخەى
بروسكەكان پراھاتووە..

پراھاتووين لەسەر لوورەى گورگان و
فیشەى ماران و

نەپەى كەمتياران ونەوز بەدەين..
ئيمە پۆلەى شاخانىن..